Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Nr. 31(749) KAINA 15 ct. MONTREAL, 1961 m. RUGPJŪČIO-AUGUST 9 d. PRICE 15 ct. XXI METAI

Įsigali keistas politinis šantažas

EPOCHINIS REIŠKINYS — KOSMONAUTAS SKRIDO APLINK ŽEMĘ. —
KENNEDY PAŽADĖJO JUNGTINĖSE TAUTOSE IŠRYŠKINTI VISŲ TAUTŲ APSISPRENDIMO TEISĘ.— VYKSTA PELERINAŽAS Į MASKVĄ. — BURGUIBA, NEHRU, ČIOMBE, QUADROS. —

Maskva kapituliuoja prieš Vašingtoną dėl lenktynių. — Paradoksas komunistų partijos programoje, kuri pasiryžusi darbininką penkiariopai prispausti. — Chruščiovas už derybas. —

Praėjusi savaitė pasižymėjo įvykiais, kurie paveiks žmonijos gyvenimą šiokia ar kitokia prasme. Nes tokie įvykiai, kaip pripažinimas rusų imperializmo, kaip to imperializmo griežtas pabrėžimas rusų kompartijos suvažiavime, kaip augštųjų erdvių užkariavimas, kaip Amerikos pasiruošimas gintis, tam tikslui paskyrus milhardus dolerių ir pašaukimas į kariuomenės tarnybą ketvirčio milijono atsarginių, kaip Tuniso vienašališkas žygis prieš savo sąjungininkę Prancūziją, — to kie reiškiniai negali nepalikti pėdsakų žmonijos gyvenimui jos istorijai. Kokiu tai atsilieps laipsniu? — Tai pareis nuo vadų sąmoningumo daugiausia.

Dabar stebime keistą reiškinį:

PRASIDĖJO MASINIS PELERINAŽAS Į MASKVĄ

Nors naujoje Rusijos komunistų partijos programoje prikišama Amerikai, esą ji tapusi „pasaulio žandaru", faktinai gi yra atvirkščiai — sovietai yra tapę pasauliniu žandaru. Tą sako jų naujoji programa, kuri kalba apie nušlavimą viso pasaulio ir Maskvos dominavimą visam pasauliui, ir, veik į tą kompartijos pareiškimą, valstybių vyrų, kurie nejaučia nei savo, nei žmoniškos vertės, kaip tiktai dabar visų urmu vykimas su „paklonais" į Maskvą, kur ieškomas užtarimas.

Į MASKVĄ NUKREIPĖ ŽINGSNIUS BURGUIBA, NEHRU, QUADROS.

Italijos premjeras Fanfani ten taip pat lankėsi, tačiau jis buvo pakviestas Chruščiovo. Neva tarpininkauti tarp jo ir Vakarų. Faktinai gi, vykdant kompartijos programą, Chruščiovui labai svarbu pasirodyti savo šalininkams Italijoje, kur jis tikisi susilaukti didelių ovacijų ir tuo padaryti savo imperializmo propagandą.

Čia įdomiausia,

AR CHRUŠČIOVAS, BŪDAMAS ROMOJE, APLANKYS POPIEŽIŲ?

Neoficialios žinios spėlioja, kad Popiežius Chruščiovą priimsiąs neoficialioje audiencijoje. Kaip žinoma, prieš kelis metus Maskva Vatikane tą prašyme darė žygių, bet tada pas buvusį Popiežių negavo sutikimo. Tat yra labai įdomu, ar Chruščiovas pabučiuos Popiežiaus žiedą dabar?

Mums, žinoma, svarbesnės politinės žinios. O jų praėjusi savaitė turėjo labai daug. Pirmiausia JAV prezidentas

KENNEDY PASAKĖ ALIARMUOJANČIĄ KALBĄ,

kurioje pašaukė visus Amerikos resursus ir žmones gintis nuo sovietinės agresijos. Tam tikslui paskirta 3,234,000,000 dolerių ir nutarta pašaukti karinėn tarnybon ketvirtį milijono atsarginių. Bet ar iš to triukšmo neišeis panaši komedija, kokia išėjo iš Kubos sukilimo?

Chruščiovas į šitą Kennedy aliarmą atsakė grasinimu, kad

VISOS SOVIETINĖS JĖGOS BUS PASTATYTOS PRIEŠ VAKARUS...

Girdi, 20 atominių Rusijos raketų nušluos nuo žemės paviršiaus Angliją ir Prancūziją... Tam uždaviniui padėsiąs ir kosmonautas...

Tat žodžių susikirtimas aštrus. Bet ir vieni ir kiti pareiškė norą... derėtis susėdus prie stalo... Greičiausia taip ir bus. Kennedy gi jau pareiškė sutikimą už Berlyno taiką, anot N. Y. Times Sulzbergerio ruporo, užmokėti Pabaltijo valstybių okupacijos pripažinimu...

Kennedy dėl to susilaukė pavergtųjų protesto. Reikia pasakyti, kad protestas vis dėlto jį paveikė, ir jis, pasikvietęs JA Vatstovą Jungtinėse Tautose, A. Stevensoną, pareiškė, kad

PAGRINDINIU KLAUSIMU JTO SESIJOJE AMERIKA KELS VISŲ TAUTŲ APSISPRENDIMO KLAUSIMĄ

Bendrai imant, pasaulinėje politikoje dabar didelė maišatis. Daug susidūrimų, daug užsikirtimų ir jokios aiškios išeities. Vyksta didelis blaškymasis.

Burguibos ultimatumas Prancūzijai prasiveržė karu. Prancūzija nepaklausė Jungtinių Tautų ir nepriėmė jos sekretoriaus. Padėtis pakibusi padėtyje, kuri dar neranda išeities.

Prancūzijos derybos su Alžyru taip pat atsidūrė aklastovyje, nes alžyriečiai reikalauja jiems atiduoti Sacharą, bet į Sacharą turi pretenzijų ir Tunisas.

Vietname tęsiasi kovos su besiveržiančia iš komunistų okupuotų sričių kariuomene.

Laose karas tęsiamas ir prie susitarimo neprieinama.

KAI KOMUNISTAI SKELBIA TAIKĄ, VISĄ LAIKĄ JIE VEDA KARUS.

Jau vien šiuo faktu kompartijos programa pagrįsta aiškiu melu. Ligi absurdo dasikalbėta naujoje programoje, kuri skelbia, kad „diktatūra — yra demokratija". Tai jau chruščioviška nesąmonė.

Bet įdomiausia programoje tas, kad ji pagrista didžiausia neapykanta Amerikai ir vis dėl to pripažįsta prieš Ameriką savo kapituliaciją, nes prieš kelis metus skelbė, kad per seimiliet ką Ameriką pavys, o dabar tą terminą nukelia dešimčiai metų ir, be to, kalba apie Amerikos privijimą iki dabartinio lygio ir tiktai per 20 metų kalba pralenkimą bet ir gi tik iki dabartinio Amerikos stovio. Bet gi 20 metų Amerika nestovės vietoje ir nelauks, kol Rusija ją pasivys, — Amerika gi eis pirmyn, to dėl faktinai

SOVIETŲ RUSIJA NESITIKI AMERIKOS PAVYTI NIEKAD.

Tat išeina, kad sovietija kapituliuoja prieš Amerikos pavijimą.

ĮDOMIAUSIA NAUJOJE RUSIJOS KOMPARTIJOS PROGRAMOJE YRA DIKTATŪROS PASIRYŽIMAS PENKERIOPAI PRISPAUSTI DARBININKUS,

kad jie pakeltų darbo našumą ligi tokio lygio, kurį užplanuoja kompartija, t. y. — sovietinė diktatūra. Ir už tai darbininkams tepažada labai neaiškų atlyginimą: „iš kiekvieno pagal sugebėjimą ir kiekvienam pagal poreikius".

Mes gi gerai žinome, kad jau Stalinas skelbė, jog Rusijos žmonės yra laimingiausi, nes turi „zažytočnuju žyzn", bet to gerbūvio neatsiekta nei per 40 su viršum metų. Dabar Chruščiovas tą gerbūvį nukėlė dar 20 metų. Kai po 20 metų paaiškės, kad gerbūvio nėra, kad darbininkas liko apgautas, Chruščiovo jau nebus...

KITOS ŽINIOS

— Kanadoje įsisteigė nauja Demokratų partija, kurios lyderiu išrinktas Saskačevano premjeras Douglas. La Presse pažymi, kad tai esanti vienintelė kanadiška partija.

— Paryžiuje vyksta 4 vakariečių pasitarimai dėl Berlyno.

— Anglija nutarė prisidėti prie Europos valstybių bendros rinkos.

— Brazilija atnaujino santykius su Rusija ir sudarė prekybos sutartį.

— Tailande buvo susirinkę Malajų ir Filipinų atstovai tartis dėl ekonominio bendradarbiavimo, bet sutarė ir politinį bendradarbiavimą.

— Masinis bėgimas iš rytinės Vokietijos į vakarinę tebesitęsia.

— Komunistai pradėjo varžyti rytų Berlyno gyventojams

— Klaipėdos dramos teatras paminėjo 15 m. sukaktį.

— Per Vilniaus radiją liepos 29 d. pasakota apie šiais metais Vilniaus konservatoriją baigusį kompozitorių Valentiną Bagdoną (gim. 1929 m.). Iš pildyti jo kūriniai. Jis yra sukūręs jaunimo simfoniją, sonatą fagotui ir fortepionui, harmonizavo liaudies dainas ir kt.

— Pirmame pusmety Lietuvoje iš viso pagaminta 118,6 tūkstančiai dviračių, kurie siunčiami į 36 užsienio kraštus.

— Vilniaus „Komunaro" gamyklos gręžimo staklės siunčiamos į satelitų kraštus, be to į Egiptą, Kiniją, Iraką, Rytų Vokietiją, Gvineją, „demokratinį" Vietnamą, Afganistaną, Kubą.

— Lietuvoje, Lentvary pagaminti lietuviški kilimai išsiųsti į Maskvą ir jie ten puoš „Sputniko" viešbutį.

RUSIJOS MOKSLININKAI ĮVYKDĖ ŽMOGAUS SKRIDIMĄ APLINK ŽEMĘ

German Titov 17 kartų aplėkė Žemės rutulį per 25 valandas ir 18 minučių, padaręs 700, 000 kilometrų kelio.

Rugpjūčio 7 dieną anksti ryte Saratovo srityje, prie Volgos upės, nusileido rusų kosmonauto kabina „Vostok II", kuri buvo paleista sekmadienį nuo Aralo ežero srities, vakariniame Sibire, kur nors iš Kazakijos, su kosmonautu, 26 metų majoru German Titov. Jis Žemę apskrido 17 kartų, padaręs apie 700,000 kilometrų, kas lygu apie 435,000 mylių, kelionė ir orbitoje aplink Žemę išbuvęs 25 val. ir 18 minučių. Tai yra laikas ir nuotolis, reikalingas nuskristi į Mėnulį ir sugrįžti atgal. Tą uždavinį rusų mokslininkai ir turėję prieš akis.

Tai gi, po blefų, po bandymų, kurių metu nežinia, kiek rusai sunaikino žmonių (oficialiai žinome tiktai du generolus, tragiškai žuvusius darant bandymus) ir Mokslų akademijos prezidentą už tai pavarytą iš pareigų. Bet kiek tikrai gyvybių pareikalavo sovietiniai bandymai, žino tiktai reikalui labai artimi žmonės.

Skelbiama, kad Titov nuleistas užplanuotoje vietoje. Skridamas aplink Žemę, jis visą laiką turėjo ryšį su Žeme. Jis galėjęs televizuoti. Nusileidęs sėkmingai. Tat kosmonauto kelionė pasisekusi visiškai gerai, nes Titov ir jaučiasi gerai.

Tai yra didelis mokslo laimėjimas. Veltui ovacijos kelia mos lakūnams. Jie tiktai pildė valią kitų, triumfas gi mokslininkų. Mokslininkai yra šio žygio laimėtojai. Žmonių tokiems drąsos žygiams niekad netrūksta. Prieš dvi savaites Niagaros krioklį perplaukė drąsuolis. Ir tokių bus dar daugiau. Kas kita mokslininkų žygis. Mokslininkai sudarė pirmųjų kosmonautų epochą. Garbė mokslininkams.

8-ji Kanados Lietuvių Diena

ŠĮ KETVIRTADIENĮ, RUGPJŪČIO 10 DIENĄ 8 VAL. VAKARO ŠAUKIAMAS SPECIALUS POSĖDIS Į 8-ją Lietuvių Dieną atvyksta Čikagos ir Ročesterio šokėjai.

Visai jau besiartinant Aštuntajai Lietuvių Dienai, kuri įvyks po trijų savaičių, rugsėjo 2—4 dienomis Montrealyje, ateina jo paskutinis laikas galutinai pasiruošti. Tuo tikslu šį ketvirtadienį, rugpjūčio 10 dieną, 8 val. vakaro Aušros Vartų parapijos salėje (po klebonija) 1465 rue de Seve, šaukiamas 8-jai Dienai ruošti komiteto ir KLB Montrealio Lietuvių Seimelo Prezidiumo bendras posėdis, kuriame kviečiami visi dalyviai būtinai dalyvauti, nes šian posėdy bus galutina isudaryta Aštuntosios Let. Dienos programa, su visomis smulkmenomis.

Paskutiniu laiku yra paaiškėję, kad Aštuntąją Kanados Lietuvių Dieną atvyksta dvi Čikagos lietuvių šokėjų grupės ir viena iš Ročesterio, tat viso dalyvaus 6 grupės. Viso šokėjų numatoma dalyvaus apie 500. Dalyvaus didelė grupė ir sportininkų.

Dailės parodos organizavimas vyksta ir tikimasi, kad bus labai įdomi paroda.

Dienos ruošos komitetui jau daugelis atsiuntė sveikinimus. Montrealio Kardinolas atsiuntė sveikinimą ir užtikrinimą, kad jis dalyvaus pamaldose.

Šią savaitę į apylinkes išsiunčiami kviesliai su Montrealio miesto planu, kuriame sužymėti svarbiausieji punktai.

MAŠINŲ FONDO VAJUS

Nors ir vasara, drauge ir visų dirbančiųjų atostogos, vis dėlto tautiečiai, jautrūs lietuvybės išlaikymui ir svarbiai jo priemonei — savajai lietuviškajai spaudai, „Nepriklausomos Lietuvos" Mašinų Fondui siunčia įnašų:

Mickevičius Bronius,
Darchester, M. USA $10.00
Pėteraitis Vilius,
Montreal $10.00
Klova Teofilis,
Toronto, Ont. $20.00
Einikas Antanas,
Toronto, Ont. $15.00
Juozapavičius Stasys,
Toronto, Ont. $10.00
Pivoriūnas Alfonsas,
Fort Colborne, Ont. $15.00
Mačiūnas Visvaldas,
Žemgulytė Barbora,
Montreal $10.00
J. Landsbergis,
Richmond, Hill,
N. Y., U. S. A. ....$ 5.00
D. Naginskas,
Didsbury, Alberta. $ 5.00

Nuoširdžiausia visiems vajaus dalyviams padėka.

Mašinų F-dc buvo $ 5,264.00
Per atostogų savaitę įplaukė .....$ 110.00
Mašinų Fonde dabar yra .....$ 5,374.00
Fondui užplanuota $15,000.00
Fondui dar trūksta $ 9,626.00

Visus tautiečius, ypač gi „Nepriklausomos Lietuvos" skaitytojus maloniai prašome NL Mašinų Fondą papildyti iki užplanuotos sumos. NL skaitytojai drauge yra ir šio laikraščio leidėjai, — tat visų interesas, kad NL išeitų gražesnė ir jeigu vajus pasiseks gerai, kad ir dažniau arba didesnis laikraštis išeitų.

Naujais NL Mašinų Fondo vajaus talkininkais Montrealyje pasižadėjo būti šie tautiečiai:

Šulmistras Mykolas,
7608 Broadway,
LaSalle, tel. DO 6-9976
Burba Juozas,
7702 George St.,
LaSalle, tel. DO 6-7770.

Ačiū talkinnkams už talką ir prašome dar daugiau tautiečių įsijungti į talkininkų eiles.

Visiems vajaus dalyviams nuoširdžiai dėkojame ir prašome atsiliepti daugiau tautiečių.

Spaudos Bendrovės „Nepriklausoma Lietuva" Valdyba.

Nuo kapitoliaus padangės

PAVERGTŲJŲ SEIMO REAKCIJA DĖL PREZIDENTO KENNEDY KALBOS

Ryšium su Prezidento Kennedy pareiškimu savo kalboje į tautą, kad Amerika „pripažįsta Sovietų Sąjungos istorinį rūpestį dėl savo saugumo Centro ir Rytų Europoje", Pavergtųjų Seimas pasiuntė Prezidentui telegramą, kurioje skaitome:

„Ne dėl savo kaltės antrojo Pasaulinio karo pabaigoje patekę sovietų armijai ir vėliau įtraukti į vergų imperiją šimtas milionų laisvės siekiančių rytinės Europos žmonių bus priblokšti Jūsų, Pone Prezidente, praeito vakaro kalbos vieno pareiškimo. Su giliu nusivylmu jie konstatuos kad nė vienu žodžiu neužsiminta patvirtinti jų apsisprendimo teisę, lygiai nesiginčijamai kaip kad neginčijama tautoms kitose pasaulio dalyse, tuo pačiu ir vokiečių tautai. Vietoj to jiems buvo tarta, kad Sovietų Sąjunga, ta mūsų laikų beatodairiškiausia imperialistinė galybė, yra teisėtai susirūpinusi savo saugumu Centro ir Rytų Europoje. Šis karo meto mito atgaivinimas, esą sovietinė Rusija vardan savo saugumo, kadangi kelis kartus buvusi užpulta, turinti specialių teisių kitų valstybių sąskaita, juo labjau yra apgailėtinas, kad visiškai neatitinka istorinės tiesos. Tiek carinė, tiek sovietinė Rusija turi nepralenkiamą, 500 metų savo agresijų bei užgrobimų lapą savo mažesnių kaimynų atžvilgiu. Kai kurie šiame Seime atstovaujami kraštai dešimtis kartų yra buvę carinės ar sovietinės invazijos aukomis. Esant šitokiai tikrovei, iškelti Sov. S-gos saugumą augščiau už jos aukų apsisprendimą yra tolygu pripažinti didžiosioms valstybėms imperialistinio užkariavimo teises mažesnių valstybių sąskaita. Tai yra tolygu tautybės asmuo Louis Rasmins vilką saugoti nuo ėriuko. Prieš ky. šiokią koncepciją mes esame priversti kreiptis į pasaulio sąžinę su griežtu protestu pavergtosios Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Rumunijos ir Vengrijos vardu. Vakarų Galybės savo karo metu ir po karės įsipareigojimus padėti mūsų valstybėms atstatyti savo nepriklausomybę ir laisvais rinkimais sudaryti savo vyriausybes gali gerbti ar užmiršti, bet, mes kartodami tvirtiname, kad nei JAV, nei kuri kita valstybė neturi teisės prekiauti nenuosavinamomis mūsų valstybių teisėmis mainais už tikrą ar iliuzinį pelną Berlyne ar kur nors kitur.

KITOS ŽINIOS

— JAV biudžetas priimtas 46 miliardų ir 800 milionų dydžio.

— Katanga nutarė dalyvauti viso Kongo parlamente.

— Nehru vyks į „neutralių jų" pasitarimą Belgrade, o iš ten — į Maskvą.

— Tautinių kinų valdzios viršūnė lankėsi Amerikoje.

— Mirė Vatikano sekr. kardinolas Tardini ir Belgijos kardinolas Van Roey.

— Chruščiovas priėmė Burguibos kvietimą atsilankyti Tunise .

— Paskutinėje Rusijos notoje Vakarams kartojama tas pat — jeigu nebus susitarta dėl Berlyno, Maskva su rytine Vokietija sudarys separatinę taiką.

— Diefenbaker po Kennedy kalbos pareiškė, kad Kanada už Berlyną nekariaus, bet iš tikrųjų, jeigu reiks, tai ir kariaus.

— Nauju Kanados banko gubernatorium paskirtas žydų tautybės asmuo Louis Rasmins

SOFIJAI BERNOTIENEI

mirus, jos šeimai —

VYRUI PETRUI, DUKTERIAI ZOFIJAI, SŪNUMS VLADUI ir VALENTINUI IR GIMINĖMS

nuoširdžią užuojautą reiškia

KLB Hamiltono Apylinkės Valdyba.

Mielai bičiulei

MARIJAI BERNOTIENEI

peranksti mirus, liudesy likusiems jos vyrui

A. BERNOTUI, VAIKAMS IR GIMINĖMS,

nuoširdžią užuojautą reiškia

G. ir J. Bakanavičiai.

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! For liberation of Lithuania!
Už ištikimybę Kanadai! For loyalty to Canada!

Authorised as
second class mail, Post Office Department, Ottawa

LEIDŽIA KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBA IR SPAUDOS BENDROVĖ „NEPRIKLAUSOMA LIETUVA"
Redaktorius Jonas Kardelis.
DOminic 6-6220

7722 George Str., LaSalle, Montreal, P. Q., Canada.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:

Kanadoje .....$ 5.00 Canada .....$ 5.00
Amerika ir P. Amerika..$ 5.50 America & S. America..$ 5.50
Visur kitur .....$ 6.00 Other Countries .....$ 6.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Ar griauti tribūnas?

PRINCIPINIS KLAUSIMAS, KURĮ BŪTINA IŠSIAIŠKINTI

„Tre New York Time" laikraštį įdėjo ciniškai pasityčiojantį iš pavergtųjų Pabaltijo valstybių tūlo Sulzbergerio straipsnį, kuriuo jis siūlo Amerikai už Berlyno palikimą esamoje padėtyje atmokėti Pabaltijo valstybių okupacijos pripažinimu — už „paukštį" atduoti „krūmus".

Pabaltijo tautos, žinoma, negalėjo nereaguoti į tokį begėdišką didžiojo laikraščio pasielgimą ir „The New York Times" piketavo. Pabaltiečiai padarė pagal savo kultūros, temperamento ir humaniškumo sąlygas. Temperamentiškesnių žmonės būtų pasielgę griežčiau, ir užtat jų negalima būtų smerkti. Nes „The New York Times" pasiūlymas yra vertas žymiai griežtesnės reakcijos.

Bet „Vienybės" redaktorius, Juozas Tysliava, kurio skiltį „Dabar" dažnas intelektualas pasiskaito, stojo ginti „The New York Times" ir Sulzbergerį, keldamas klausimą, ar reikė jo „piketuoti laikraštį dėl to, kad jis paskelbė vieno savo bendradarbio nuomonę", nes tai „yra beveik tas pats kaip griauti tribūną", iš kurios gali būti netiesa nuneigta?

Taigi, iškeltas principinis klausimas: Ar griauti tribūnas, iš kurių skelbiama netiesa, iš kurių pritariama smurtui, iš kurių skelbiami žmoniškumo neverti pasiūlymai?

Į šį klausimą atsakyiną davė Pabaltiečiai, suruošę prieš „New York Times" piketą. **Atsakymas teisingas: netiesos tribūnas reikia būtinai griauti!**

Ne tiktai griauti, bet ir išdginti tas vietas, kuriose tokios tribūnos buvo, kad iš ten daugiau niekad nedygtų pikto sėkla!

Tokio pikto, kuriam dar nėra surastas tinkamas, esmę atitinkantis, vardas. Iš praeities žinojome terminus — imperialistas, kolonistas, pavergėjas, smurtininkas. Bet tokio įvertinimo sovietiniam dabarties blogiui neužtenka. Dabar tam tikslui sugalvotas dar papildomas „genocido" terminas. Bet visi žinome, kad sovietinės diktatūros smurtui ir jo padariniams įvertinti ir taikliai apibūdinti termino dar nėra. Jis dar laukia savo kūrėjo. Ir štai „The New York Times" per savo tribūną skelbia to pikto pripažinimą ir, pataikaudama, dar tyčiojasi iš tiesos sutrypimo. Tyčiojasi iš pavergtųjų tautų, įvardindama jas žeminančiu „krūmų" epitetu.

Tysliava sako, kad iš tos pačios tribūnos gali būti pasakyta ir teisybė, kuri nuneigtų netiesą. Deja, gyvenime taip nėra. Gyvenime nėra tribūnų, iš kurių vienu ir tuo pačiu metu skelbiama tiesa ir netiesa. Čia jau arba — arba. Kur skelbiama tiesa ir netiesa. Čia jau arba — arba. Kur skelbiama tiesa, ten neskelbiama netiesa. Ten gi, kur skelbiama netiesa, tiesai vietos nėra. Tai yra principo dalykas.

„The New York Times" sėdi ne vienas toks Sulzbergeris. Ten, tiktai atsargiau, daugiau maskuoti, bet už tai dažniau pasisako ir pagarsėjęs Chruščiovo patikėtinis Lipmanas ir kiti. Tat ir kyla klausimas, ar tas lizdas yra švarus, ar ta tribūna neveidmainiška?

Tiesa, „New York Times" galinga tribūna. Bet ar mes galime nusilenkti galingumui, kai tai yra galingumas? Todėl ar mes galime respektuoti tribūną, kad per ją kas nors per nesusipratimą, o gal paveiktas „efektyvesnių priemonių" gali kada nors pasakyti žodį, kuris bus panašus į tiesą! Ar tat tokia tribūna respektuotina? — Ne, p. Tysliava. Tokias tribūnas reikia griauti!

O gal, pasakysite, įvyko klaida? — Šito laikraščio redakcija klaidų nedaro. Ji veikia sąmoningai ir planuotai. Jeigu Sulzbergeris paskelbė tokį straipsnį, tai padaryta apgalvotai ir sąmoningai.

J. Tysliava galvoja, gal tai padaryta pagal JAV valdžios iniciatyvą, ar sugestiją ir tada reikėjo piketuoti Valstybės Departamentą? — Labai gali būti. Bet tokiu atveju šita tegul pajunta ir Valstybės departamentas. Ir tegul žino, kad nors esame nepakankamai pajėgūs paveikti JAV politikos, bet tegul žino, kad mes tiesą labai gerai jaučiame mokame skirti nuo netiesos ir **netiesai nenusilenksime,** nors ta netiesa mus už tiesos skelbimą sunaikintų.

Kad Suzbergeris galėjo pildyti JAV Valstybės Departamento sugestiją, galima prileisti. Ir tai gali būti tikra. Bet šiuo atveju mes dar daugiau pasipiktiname ir dar griežčiau protestuojame!

Kad taip gali būti, prikišamai liudija JAV prezidento J. Kennedy liepos 25 dienos kalba į Amerikos tautą. Kennedy pabrėžtinai pareiškė, kad **Jungtinės Amerikos Valstybės labai gerai supranta „istorinį Sovietų Sąjungos susirūpinimą savo saugumu Europoje".** Tai ir yra Sulzbergerio pasisakymas, tiktai išreikštas kitais žodžiais.

Mes labai gerai žinome, kad tas Sovietų Sąjungos „susirūpinimas" yra paveldėtas iš caro laikų, kurių metu buvo paverg tos skaitlingos Sibiro tautos, visos Kaukazo tautos Pabaltijo valstybės, Suomija, Lenkija ir visą laiką buvo tiesiami „globos" nagai į Balkanus. Tas Sovietų Rusijos „susirūpinimas" tikru ir teisingu žodžiu sakant, yra rusiškasis imperializmas ir grobimas kolonijų Europoje. Ir ne vien Europoje, bet ir Azijoje. Tai buvo praeityje, o dabartyje — visame pasaulyje. Ir JAV prezidentas dabar oficialiai ir viešai tam grobimui nusilenkia ir pripažįsta! Tai yra fatališka Amerikos klaida, už kurią teks žiauriai atmokėti. Nes rusų saugumas Europoje drauge reiškia ir Amerikos Jungtinių Valstybių užgrobimą. O mes negalime dėl to nesipiktinti ir negalime neprotestuoti. Ir mes visus lietuvius, visame pasaulyje kviečiame būtinai pareikšti JAV prezidentui protestą. (Labai gaila, kad šis „Nepriklausomos Lietuvos" numeris išeis jau tik tai atostogų savaitę praleidus ir bus savaitę pavėlavęs, bet kas iš mūsų kitų sugestijų nebus gavęs anksčiau, būtinai pasinaudokime šiąja).

Labai gaila, bet JAV tenka labai nusivilti. JAV neteko savo pirmykštės dvasios, kuri kūrė Jungtines Valstybes. Prieita prie to, kad paneigti ir JAV konstitucijos principai. Tokiu būdu JAV yra atsidūrusios tamsiojoje būsenoje. Jos nepajėgia išauklėti rimtų, sąžiningumu ir tauriomis dorybėmis iškylančių vadų, kokius turėjo bekurdamos nuostabiai gražią ir šiandien gerbūviu iškilusią valstybę.

Tiesa, objektyvi tiesa yra didžiausia jėga. Jos yra efektyvioji savybė, kad ji turi būti skelbiama tiesiai ir atvirai, nes tame glūdi jos moralinė galybė.

Iš šios diskusijos iškyla dar viena subtili, bet įdomi tiesa: J. Tysliava, kaip JAV pilietis, matyti neprileidžia minties, kad Amerikos piliečiai galėtų piketuoti Valstybės departamentą. Tai yra įdomus mūsų gyvenamojo laikotarpio pasireiškimas.

O mes sakome: mes kiekvienai valdžiai darysime teisybės pareiškimus ir kiekvienai, savo ir svetimai, valdžiai sakysime teisybę į akis ir iš kiekvienos valdžios teisybės reikalausime!

Taigi: Visai gerai padarė Pabaltiečiai piketuodami „The New York Times"! Gerai padarė griaudami netiesos tribūną! Gerai padarys visi, kas pareikš protestus JAV prezidentui Kennedy, kad jis pripažįsta vadinamąjį „istorinį rusų susirūpinimą saugumu Europoje", kuris yra imperializmas, pagrobęs laisvas tautas Europoje ir Azijoje, ir naikinąs jų valstybes! Ir šalin visus su netiesos tribūnomis!

J. Kardelis.

Lietuvių Fondo PROBLEMOMIS

Lietuviškasis pasaulis turtingas ir garsus įvairios paskirties fondais, kurių seifuose tūkstančiai jas viešpatauja. Jie visi — tuščiaviduriai. Va, ir vėl milioninis fondas, pavadintas Lietuvos Fondo vardu. Ir šio fondo sekmė, aišku, priklausys nuo mūsų pačių. Jo idėja graži, sveika ir remtina. Laikas jau seniai perbrendęs turėti tik vieną fondą. Bet iki šiol dar aiškiai nepasakyta ar šis paskutinysis fondas anuliuos jau esamus, kaip tai Šalpos, Tautos, „Talkos" fondus, Amerikos Balfui ar Altui ar kas ir dar kitokias?

Naujojo fondo reikalu jau buvo pasisakyta mūsų spaudoje. Visų pasisakymų neturėjau progos skaityti, todėl ir mano samprotavimuose gali rastis tų pačių ar panašių minčių.

Kiekvienas fizinis ir maziausias darbas reikalingas atitinkamų lėšų. Mūsų gi, sakyčiau dvasinis, didelis ir niekad netenkąs sustoti darbas, reikalingas tautinei egzistencijai išlaikyti ir stiprinti, reikalinga nenutrūkstamos srovės lėšų. Dėl jų stokos gražūs, pozityvūs ir reikalingi planai, lieka neįgyvendinti. Lygiai pirmos svarbos dalis reikalų nukeliama į tolimesnę eilę.

Vienas milionas dolerių tai yra maža suma, turint galvoje viso laisvojo pasaulio tautiečių skaičių. Tačiau ir jo sutelkimas priklausys ir nuo aukų rinkėjų sugebėjimų ateiti pas aukotoją.

Atrodo, kad fondo iniciatoriai turėjo galvoje visus lietuvius. Ir jau pagal sumestus metmenis rengiamasi ruošti ir statutą. Jei taip, tai šio darbo turėtų imtis ne keli ar keliolika privačių asmenų, bet Pasaulio Liet. B-nės Valdyba, kaip vyriausias mūsų visų organas. Tai būtų tikrai tiksliau ir efektingiau. Tada ir fondo vardas turėtų būti — Pasaulio Lietuvių Fondas.

Dabar fondo akcija pradedama nuo JA Valstybių. Vėliau manoma eiti prie Kanados ir dar vėliau prie kito krašto. Lyg ir sistematiškai. Bet kodėl gi pradedama nuo Š. Amerikos? Jei tai reikalas lokalinio pobūdžio ar vieno krašto, tai ir mano šios mintys nereikalingos, — neturiu teisės kištis į svetimus reikalus. Kitu atveju turiu teisę ir jaučiu pareigą pasisakyti, kap eilinis bendruomenės narys.

Š. Amerika reikia skaityti tik kaip fondo pagrindu, nugarkauliu viso būsimo kūno. Amerika yra ekonomiškai ir tautiečių skaičiumi tvirčiausias vienetas.

Tačiau fondo akciją reikėtų pradėti visu frontu ir visame pasaulyje iš karto. Čia neturėtų būti nei pirmųjų, nei paskutiniųjų. Visi lietuviai šiuo atveju yra lygūs (neturiu galvoje ruožvųjų) ir visi turėtų jausti pareigą prisidėti savo įnašu prie bendro darbo.

Piniginis fondas pagrįstas laisvomis žmonių aukomis, nekad nenustato įnašo dydžio, tik jo organizatoriai skelbia norimą surinkti bendrą sumą. Juk

Nukelta į 7-tą psl.

Lietuvos Valstybinės Operos Solistei,
A. † A.
VLADISLAVAI GRIGAITIENEI
mirus,
Dukrelę VALERIJĄ ir jos šeimą,
Ponios BUTKIENĖS šeimą ir
Ponų BUDRIŲ šeimą,
netekusius mylimos mamytės, senelės ir sesutės,
šioj, didžiausio liūdesio valandoje,
nuoširdžiausiai užjaučia
Kibirkščių ir Vilgalių šeimos.

Lietuvos Valstybinės Operos solistei
ir Konservatorijos Profesorei
VLADISLAVAI GRIGAITIENEI,
mirus, jos dukrai
VALERIJAI LEVEROCK,
pp. BUDRIAMS, pp. BUTKAMS,
ir visiems artimiesiems reiškia nuoširdžią užuojautą
E. ir J. Kardeliai.

ANTANUI BERNOTUI,
mirus žmonai, reiškiame užuojautą,
A. ir O. Norkeliūnai.

ADOMUI LIOKAIČIUI,
mirus žmonai, reiškiame užuojautą,
A. ir O. Norkeliūnai.

MŪSŲ SPORTAS

VEDA KAZYS BARONAS

R. ARLAUSKAS FINALUOSE DĖL PASAULIO MEISTERIO VARDO

Žinomasis adelaidiškis šachmatininkas Romas Arlauskas pateko į dešimtukę, kurie rungsis dėl pasaulio šachmatų meisterio vardo.

Kaip žinoma, R. Arlauskas prieš kiek laiko buvo laimėjęs korespondenciniu būdu, rungtynėmis Australijos šachmatų meisterio vardą. Vėliau, jau kaip Australijos meisteris kovojo prieš Indiją ir USA, taip pat korespondenciniu būdu. Australija Arlausko dėka abejas tarpvalstybines rungtynes laimėjo (Indija visai buvo parblokšta, o iš USA Arlauskas išplėšė 1½ taško iš galimų dviejų taškų).

Po šių žymių laimėjimų Arlauskas pateko į čempionų klasę. Savo grupėje išėjęs pirmuoju jis pateko į pasaulio meisterio kandidatų klasę, kurioje buvo 10 grupių. Šių grupių nugalėtojai tapo finalistais, kurie varžysis dėl pasaulio šachmatų meisterio vardo. Šiomis dienomis R. Arlauskas gavo pranešimą, kad jis, kaip finalistų grupės laimėtojas, dabar jau įtraukt as į dešimtukę šachmatininkų, galinčių išbandyti savo jėgas dėl pasaulio čempionato. Šiose rungtynėse R. Arlauskui teks lošti ne tik prieš 10 finalistų, bet taip pat prieš dabartinį pasaulio čempijoną Ragozin, buvusį pasaulio čempioną Purdy ir II-tos vietos laimėtoją Euchelin.

SPORTININKŲ GYVENIMO NUOTRUPOS.

(Neįtikėtini, bet tikri įvykiai)

Pereitų metų pabaigoje, S. S-gos stalo teniso rinktinė lankėsi Anglijoje. Ją sudarė lietuviai A. Saunoris, R. Paškevičius ir rusas Averin. Be abejo, mūsiškiai atskirti stipria geležine uždanga, dideliu smalsumu vyko į tikrą užsienį, tad ir Maskvos Vnukovo aerodrome tik įsėdę į britų BEA lėktuvą, jau pradėjo domėtis kiekvienu jo kampeliu, kiekvienu jo mygtuku. Ypač tuo pasižymėjo Rimas Paškevičius, kuris vos ne iškrito iš skrendančio lėktuvo. Paspaudus vieną mygtuką, priešais jį atsidarė atsarginės durys. Tik paskutinę sekundę jis jas laimingai užtrenkė, atsidūręs A. Saunorio glėbyje... (Komentaras: Nekišk pirštų, kur nereikia, nes negalėsi rake tės rankose laikyti...).

* * *

Savo pranešimuose apie dabartinį Lietuvos gyvenimą J. Stukas pažymėjo, kad mūsų tėvynės jaunimas yra stipriai patriotiškas, lietuviškas, tačiau gerokai atitolęs nuo religinio gyvenimo. Jo teigimas pasitvirtina iš mažo faktelio: Vilniaus rankinio komanda žaidė Lenkijoje draugiškas rungtynes. Negalėdamas sugaudyti prie linijojs žaidžiusio vikriojo puolėjo V. Kontvainio, stambus lenkas ėmėsi savotiškos taktikos, suimdamas Kontvainį savo stipriomis rankomis taip, kad lietuvis beveik iš vietos negalėdavo pajudėti. Paga liau mūsų sportininkui nusibodo tos „replės" jis ir sako lenkui:

— Kodėl tu mane visą laiką laikai?

— O kas čia tokio — teisėjas juk nemato.

Kontvainis, pastebėjęs paslenką ant kaklo kryželį ir rodydamas į greta stadiono stovėjusį bažnyčios bokštą sako:

— Teisėjas nemato, bet juk Dievas mato.

Lenkas nieko neatsakė, tačiau nuo tos pat akimirkos Kontvainiui žaisti pasidarė dar sunkiau...

(Komentaras: Antras Dievo įsakymas sako: netark savo Viešpaties vardo be reikalo...).

* * *

Lietuvoje vyko turistų varžybos. Keliauta valanda, dvi, trys, keturios. Miškas, grynas oras, tad į skrandį vis balsiau pradeda belstis alkis. Jaunuoliai pradėjo galvoti apie maistą, ar nors sutikimą kitų turistų, kurie turėtų kepaliuką juodos duonos. Jų svajonė išsipildė: ir turistus — savo varžovus sutiko, tačiau ir jie savo kuprinėse nieko neturėjo...

Komentaras: 1940 m. „badaujančiai" Lietuvai buvo atvežti du vagonai... arbūzų. Deja, šiuo metu ir tų nėra visoje S. S-goje).

* * *

Sov. Sąjungos stalo teniso meisteris Algimantas Saunoris, iš profesijos yra medicinos daktoras. Jam nuvykus į Angliją, labai patikus viena sriuba, kurią jis valgė keturias dienas iš eilės, galvodamas, kad ji iš grybų. Tik penktą vakarą sužino jo, kad ji yra vėžlių. Rungtynėms nuotaika labai pagedo, o A. Saunoris nuo to vakaro, Anglijoje jokios sriubos negalėjo valgyti, nes jam prisimindavo ropliai.

(Komentaras: Algimantai, juk esi chirurgas, ne veterinarijos daktaras. Klaida dovanotina). **K. B.**

— Vilniaus ketvirtos mainų bibliotekos patikrinę skaitytojų darbininkų formuliarus patyrė, kad daugumoje skaitomos... užsienio rašytojų grožinės literatūros knygos.

JUOKDARIAI...

SOVIETIŠKI NAMAI IR SOVIETIŠKA TVARKA

— Taip toliau gyventi neįmanoma, — skundžiasi sovietinis pilietis namų valdytojui. — Jūsų valdomas namas visiškai sukiužęs: pro langus švilpia vėjas, per stogą lyja tiesiai į kambarį. Aš naktį su lova turiu nešiotis ieškodamas vietos, kur nevarvėtų vanduo. Kada namai bus pataisyti? Kaip ilgai tas tęsis?

— O, dar keletą dienų,—atsakė namų valdytojas.

— Tai namai bus sutaisyti?

— Ne!—nuneigia namų valdytojas. — Per radio pranešė, kad kitą savaitę jau bus geras oras...

PASIELGĖ PAGAL PATARLĘ

Viena moteris Lietuvoje gavo leidimą išvykti į Kanadą pas vaikus. Kolūkiečiai, norsir pavydėdami, išvykstančiai, vis dėlt osuruošė išleistuves ir su išvykstančiąja gražiai atsisveikino. Atėjo, gal pašnipinėjimo tikslais, ir kompartijos jėčeikos sekretorius. Atsisveikindamas su išvykstančiąja, komunistų partijos sekretorius prieškaištaudamas ir su pašaipa sako:

— Vis dėlto, piliete, jums reikėtų apsigalvoti. Jūs gi žinote, liaudies patarlę: „Ten gera, kur mūsų nėra"...

— Taip, taip, draugas sekretoriau, — aš gi ir vykstu ten, kur jūsų nėra...

SOVIETINIS AUKLĖJIMAS

— Vaikeli, ar nulupai obuolį skūrą, kad jau valgai? — klausia motina sūnų.

— Nulupau, mama, — atsako sūnus.

— Gerai, vaikeli, padarei. Mokykis lupti skūrą, nes žinai, kad mūsų gyvenime taip yra: jeigu kitam skūros nelupsi, tai tau kits nulups...

Mandrapypkis.

Ontario motinų šalpos įstatymas

RAŠO NOTARAS ANTANAS LIŪDŽIUS, B. L.

Motinų šalpos įstatymas davystė Ontario provincijoje pradėta svarstyti 1920 m. Tais pat metais ir buvo išleistas pirmasis „Motinų Šalpos Įstatymas" (Mothers' Allowences Act), kuris suteikė galimybę Ontario provincijoje gyvenančioms motinoms gauti piniginę pagalbą. Įstatymas įgalino motinas išlaikyti, auklėti ir mokinti jų tiesioginėje priežiūroje esančius vaikus, netekusius būtinos finansinės paramos dėl tėvo mirties, jo nuolatinio nedarbingumo arba šeimos apleidimo.

Minėtasis įstatymas buvo keliolika kartų keičiamas, papildomas. Pagal dabar veikiantį Motinų Šalpos Įstatymą, motinos gali gauti pašalpą jų globoje esantiems vaikams, nesulaukusiems 18 metų amžiaus, lankantiems pradinę ar kurią kitą mokyklą ir darantiems moksle pakankamą pažangą. Pašalpa gali būti mokama ir tokiu atveju, jeigu vaikai yra netinkami lankyti mokyklas dėl savo protinių ar fizinių trūkumų.

Pagal Ontario Motinų šalpos įstatymo nuostatus tūkstančiai šelpiamųjų vaikų baigė mokyklas ir daug iš jų tapo net pirmaeiliais šio krašto piliečiais.

Kalbamas įstatymas liečia taip pat ir tuos vaikus, kurie likę našlaičiais, yra globojami giminių arba ir kurio kito asmens, kuriam globos teisė buvo legaliai pripažinta (foster--nothersy.

Turint galvoje tai, kad šis įstatymas savo labai nuodugniai ir aiškiai aprėžtais nuostatais numato kiekvieną atsitikimą — yra taikomas individualiai — ir sprendžia taip svarbią socialinę problemą, jis yra lankomas Ontario provincijos įstatymų pažiba ir šios provincijos valdžios pasididžiavimas.

Po trumpo įstatymo apibūdinimo, konkrečiai patieksiu jo pagrindinius nuostatus.

Kas gali prašyti paramos.

1) Našlės, turinčios vieną ar daugiau vaikų, kuriems dar nėra sukakę 18 metų amžiaus, iš gyvenusios Ontario provincijoje bent vienerius metus ir gyvenusios šioje provincijoje vyro mirimo metu.

2) Motinos, turinčios vieną ar daugiau vaikų (amžiaus riba ta pati, kaip nurodyta 1 p.), kurias vyrai yra apleidę ir apie jų buvimo vietą neturinčios jokių žinių mažiausiai vienerius metus.

3) Motinos, kurių vyrai negali išlaikyti savo šeimos dėl protinio ar fizinio nuolatinio nedarbingumo.

4) Išsiskyrusios motinos, kurioms teismo yra pripažinta vaikų globa, tačiau neturinčios jokių pajamų vaikų išlaikymui arba, jeigu vaikų tėvas, iš kurio buvo ateiteista vaikams pinigų parama, nutraukė mokėjimus dingdamas be žinios.

5) Motinos (fosters - mothers), globojančios našlaičius ir kartu su jais išgyvenusios mažiausiai vienerius metus prieš pareiškimo padavimą.

Pašalpos dydis mėnesiui.

1) Motinoms:

a) motinai su vienu, išimtinai nuo jos priklausančiu vaiku — 50 dol.

b) kiekvienam sekančiam vaikui — 10 dol.

c) nuolatinai nedarbingam vyrui — 10 dol.

2) Globojančioms motinoms:

a) globojančiai vieną vaiką — 24 dol.

b) globojančiai du vaikus — 48 dol.

c) kiekvienam sekančiam globojamam vaikui — 10 dol.

Be išvardintų mokėjimų, gali būti paskirta dar papildoma būtinai reikalinga pašalpa.

Visiems šelpiamiesiems yra teikiama nemokama gydytojų pagelba. Taip pat dantų gydytojų, ko nenumato jokios sveikatos draudimo bendrovės.

Pašalpa ir visos kitos su tuo surištos pirmenybės yra taikomos motinoms be pertraukos gyvenančioms Ontario provincijoje ir kartu su šelpiamaisiais.

Baigiant dar pažymėtina, kad gaunančioms pašalpą motinoms yra leistina turėti iki 1 tūkstančio dol. santaupų ir be to dar — jeigu apylinkės lėšos ir nekenkia šelpiamųjų vaikų priežiūrai — laikiną darbą, kuris užimtų ne daugiau kaip 50% normaliai dirbamų valandų toje darbovietėje.

Ypatingais atvejais yra leistina įsigyti ir nejudomą turtą, nenustojant teisės gauti pripažintą pašalpą.

Vokietija.

Leslie M. Frost, Q. C., savo ilgoj tarnyboj kaip Ontario premjeras, dalyvavo daugely oficialių atidarymo iškilmių, kaip ir šį kartą kadtu su Ontario Hydro vedėju W. Ross Strike atidarė ant Mississagi upės, prie Red Rock Falls, 14 mylių į šiaurę nuo Ontario Thesstlon, elektros stotį. (Canadian Scene).

Užsisakykite Terroje šitas knygas

Rapolas Skipitis: Nepriklausomą Lietuvą statant, įspūdinga atsiminimų knyga iš mūsų laisvės kovų ir pirmųjų nepriklausomo gyvenimo žingsnių, vienas rimčiausių ir įdomiausių veikalų mūsų atsiminimų literatūroje. 440 psl., kieti viršeliai, kaina — $ 5.00.

Antanas Tulys: Tūzų klubas, rinktinių novelių knyga, vaizduojanti senosios mūsų tautiečių kartos kūrimąsi ir gyvenimą Amerikoje, orignali, pagaunanti įdomumu, meniškai stipri, drąsi žodžiu ir neatsitiktine tematika. 198 psl.. kieti viršeliai, kaina — $ 3.00.

Anglų kalbos gramatika, stambi apie 220 psl. knyga, rimtas ir metodingas vadovėlis lietuviams mokytis anglų kalbos ar tobulintis joje. Visi aptarimai lietuviškai, tikslus ir aiškus supažindinimas su kalbos dalimis, sintaksė ir anglų kalbos savitumais, gausu pavyzdžių kartu su tų pavyzdžių vertimais į lietuvių kalbą. Kieti viršeliai, kaina — $ 3.50.

Terra

3333 So. Halsted St., Chicago 8, Ill., U. S. A.

Lietuviški reiškiniai, kurių negalima nutylėti

RAŠO BRONIUS ABROMONIS

3.

APIE MIŠRIAS ŠEIMAS

Dviejų asmenų vedybos nėra vien tik geresniam gyvenimui tvarkyti priemonė. Jie dar nesudaro šeimos. Tai yra tik pagrindas kurti šeimą. Šeimą sudaro tėvai ir vaikai.

Tik dvi lietuviškos širdys gali sukurti visiškai laimingą lietuvišką šeimą, nes jas jungia bendras lietuviškas būdas, tėvų perduotos jiems tradicijos, praeitis, dabartis ir ateitis. Jų gyslose teka lietuviškas kraujas ir jų krūtinėje plaka lietuviška širdis. Jų lietuviški skausmai ir džiaugsmai yra toje pačioje lietuviškoje sieloje.

Tik lietuvio grūdas, pasėtas lietuviškoje dirvoje, gali duoti lietuvišką vaisių. Motinos įsčiuje formuojasi vaikas, iš motinos kraujo gauna maistą ir deguonį, motina nešioja jį po savo širdimi; kitaip sakant, — vaikas iki gimimo dienos suduoto su motina lyg vieną vienetą — gyvena motinos lietuvišku gyvenimu. Motina lopšyje užmigdo jį prigimta lietuviška daina, lietuviška pasaka ir sustabdo jo ašaras lietuviškais jausmais. Savo vaikuose tėvai mato savo pačių kūno ir sielos atvaizdus.

Yra lietuvaičių, kurios dejuoja, kad nesą vyrų lietuvių, o vyrai lietuviai, — kad nesą lietuvaičių. Tai ko trūksta? Jie patys save muša — patys rėkia, ir kuria mišrias šeimas.

Lietuvaitė-is, pas ką širdis plaka lietuviškai, suranda sau lietuviškos širdies gyvenimo bendrakeleivę-vį, lietuviško šeimos židinio liepsnelę ir sukuria lietuvišką šeimą savo laimei ir lietuvių bendruomenės, tautos gerovei. Kas nori randa, o tiems, kurie nesuranda savo vietovėje,, gyvenamame krašte, patarnauja nemokamai lietuviai, kurie aukojasi šiam lietuviškam reikalui. Spaudoje randame jų skelbimus.

Mes žinome senos ateivijos garbingų lietuvių, kurių kai kurie nekūrė mišrių šeimų, bet iškvietė lietuvaites iš Lietuvos. Mes žinome ir tokių garbingų lietuvių, kurie nuvyko į okupuotą kraštą, surado sau merginą lietuvaitę, mėlynakę, gelton kasę, ištraukė ją iš vergijos ir vargo. Garbė jiems — garbė mums visiems lietuviams.

Kitos tautybės pusė, dėl mišrių vedybų, niekuomet lietuvių tautybės neįgyja. Mišrių vedybų šeima mišri.

Pareikštus žodžius paraudo jau tik kaipo pavyzdį, nenorė damas užgauti kitų tautų, rasių žmonių. Misrios vedybos silpnina lietuvius ir kuo jų būtų daugiau, tuo mes lietuviai būtume arčiau „Babelio pokšto", to dėl turėkime tai omeny.

Lietuviškai galvojant apie mišrias vedybas, norėčiau dalinai juos prilyginti prie pasakėčios apie gulbę, vėžį ir lydeką, kurie traukė vežimą, bet ir didžiausias pastangas padarę, jo nepajudino iš vietos, nes jų prigimtis vedė juos skirtingais keliais.

Tie asmenys, kurie aiškinasi dėl mišrių vedybų, norėdami juos pavadinti lietuviškomis neturi tam pagrindo — Jie nori save paguosti. O tie, kurie juos gina — daro tai iš pasigailėjimo.

Žinoma, pasitaiko ir išimčių. kurias reikia vertinti kaip geras išimtis. Tai liečia daugiau vyrus, vedusius kitatautes. Vyrus, kurie turi tvirtą lietuvišką stuburą ir susiranda sau kita tautę, bet sugeba suderinti su savimi — išmokina kalbėti ir galvoti lietuviškai ir įlieja į lietuvišką bendruomenę. Tačiau tai yra greičiau išimtis, ne tai syklė. Tokios šeimos vertos pagarbos ir respekto.

Daugumoje gi mišrios šeimos suardo tautinę darną ir pačios sau dažniausia nesukuria laimės bei kūrybiškos darnos. Todėl visomis pastangomis reikia vengti mišrių šeimų.

Žymus Toronto CBC trompetistas E. McLintock.

V. SIRIJOS GIRA

Voratinkliai draikės be vėjo

Romanas

35.

Į laukiamąjį įėjo graži moteris. Ji buvo, tur būt, viduti no amžiaus, bet atrodė žymiai jaunesnė. Šviesūs plaukai kyšojo iš po žieminės skrybelaitės, o liemuo buvo liaunas, kaip merginos.

„Ir vis dėlto greit jai sukaks keturiasdešimt. Matau iš akių", — nusprendė Viktorija.

Pirmoji prabilo blondinė.

— Štai kur tenka mums susipažinti. . .

Barvainienė pasijuto labai nesmagiai ir paklausė:

— Jūs — Adomėnienė?

Blondinė nieko neatsakė.

Įsivyravo labai nejauki tyla. Viktorija sėdėjo ir tylėdama krepšelio rankenėle. Blondinė atsirėmė alkūne į langą skliautą ir žiūrėjo į priešais stūksančius namus.

Buvo Nauji metai; Viktorijai atrodė, kad, praslinkus siems, laikas sustojo vietoje. Toks pat jausmas buvo ją pagavęs vakar parduotuvėje; tik ten buvo žmonių maišatis, o čia — jos dvi. Abi tylėjo ir abi viena kitos nekentė. Ir už ką- Viktorija to nesuprato, nors ir žinojo, kad taip yra. Neapykanta plaukiojo ore kartu su ligoninės kvapu.

Koridoriuj vėl kilo bruzdesys.

— Sesuo! Kur sesuo?! — šaukė vyriškas balsas.

— Bėgu, daktare!

Viktorija vėl pajuto spaudimą po krūtine. Ji atidėjo krepšį į šalį ir atsistojo.

— Man rodos, kažkas ten atsitiko! — tarė ji nyžtingai.

Blondinė linktelėjo galva.

— Jis buvo gana silpnas, bet kalbėti kalbėjo. Jūsų vardas Viktorija? Jis sakė, kad jūs nėščia, ir labai džiaugėsi.

Viktorija valdėsi, kad nepravirktų. Ji ir dabar suprato, kad Adomėno nemylėjo; Bet jai buvo jo nuoširdžiai gaila.

Blondinė žiūrėjo pro langą į tolį **ir tęsė lyg pati sau:**

— „Dabar aš nebijau, jei tektų mirti, — sakė jis. — Kažkas palieka po tavęs, jei turi vaikų". Aš tariau: „Nuo tokių žaizdų nemirštama". O jis: „Aš tai pats žinau. Aš dar gyvensiu. Bet man lengviau sirgt, kai tai žinau". Po to jam pasidarė bloga, o sesuo liepė man išeit iš palatos.

Kažkokia nematyta moteris baltu chalatu, tur būt, taip pat sesuo, įbėgo į laukiamąjį.

— Daktaras Adomėnas pasimirė! — šūktelėjo ji ir pati išsigando savo balso. — Mirė. Visai netikėtai. — Ir pridūrė: — Dieve, koks nemalonumas!

Ir tuo pat metu Viktorija, pajuto, kad neaiškus sloginas po krūtine virsta skausmu, kad kažkas plėšo jos strėnas ir kryžkaulį, kad raižo ne tik vidurius, bet ir klubus, šlaunis, kojas, ir ji žengė į priekį, vėl atgal, pagaliau susmuko.

XXII

Taip Viktorija ir negrįžo žadėtu laiku į Vilnių. Klaipėdiškė sanitarė nunešė į paštą telegramą, adresuotą Barvainiui: „Staiga susirgau. Pasiimk laikinai pas save vaikus".

Sekančios dienos pavakarę Viktorija gavo atsakymą: „Vaikus pasiėmiau. Barvainis".

Dabar Viktorijai nerūpėjo nei butas, nei daiktai. Pagaliau ji buvo tikra, kad Domicelė prižiūrės kambarius iki jai sugrįžtant.

Ji dabar skrajojo skausmų viešpatijoje; Viktorija buvo kantri, jai net ėmė rodytis, kad tokia ir turi būti jos pastovi būklė. Jos neišgąsdino net akinančiai balta operacinė salė; toje salėje buvo pašalinta tai, kuo taip buvo džiaugęsis Adomėnas.

Viktorija jautėsi kalta, lyg ji būtų Adomėną apgavusi. „Gerai bent, kad jis nežino, jog likosi be įpėdinio". Aborsas buvo nesustabdomas, staigus, netikėtas.

Apie Adomėną Viktorijai nieko nepasakojo. Kai ji norėdavo ko nors paklaust, jai liepdavo tylėti. Jos reikalas buvo kentėsi skausmus, laikyti ant pilvo ledo pūsles ir gauti injekcijas.

Po kelių dienų jai paaiškino, kad nieko nenatūralaus Adomėno mirtyje ir nebuvę. Balva ir šonkauliai buvę sužaloti dar pakenčiamai. Bet kojos lūžimas buvęs atviras; skilę kaulai buvo išvirtę į paviršių. Nuo to dar irgi nemiršta, bet Adomėnui taip jau pasitaikė. Riebalinė embolija! Ji, kaip gydytoja, juk žinanti, kas tai riebalinė embolija? Nieko ne paprasta, nors dalykas ir retas. Adomėną pasiėmusi laidoti žmona. Ji nusivežusi jį į Palangą, ten kapinėse ir palaidojusi. Nuostabi moteris, ji taip kantriai iškentusi likimo smūgį!

Paskui praėjo dar diena, dar diena, ir dar, ir dar, o Viktorijai keltis iš lovos neleido. „Ką jūs, — sakė daktarai, — su tokiu mažu hemoglobino kiekiu neišleisime. Užtenka jau pokšto, kurį mums iškrėtė Adomėnas. Ko tik mieste nepridalba tokia proga! Mes jums ir vitaminą B12 leidžiam, ir kraujo perpylimus darom. Neišleisime jūsų, mes už jus atsakom, o ne jūs už save".

Taip ir panašiai kalbėjo gydytojai, jiems pritarė seserys, o seserims sanitarės. Dabar Viktorijai jau nebeskaudėjo nieko, ir ji stebėjosi, kaip tai žmogus gali ištverti be skausmo. Užtat jai buvo silpna, pastoviai svaigo kalva, kamavo ją šleikštulys.

O paskui ir visa tai praėjo, bet laborantės badė jos pirštus, ėmė kraują, o gydytojai į namus vis dar nepaleido.

Viktorija ėmė skaičiuoti laiką nebe dienomis, bet savaitėmis. Pagaliau ją išrašė, tada, kai jai atrodė, jog ji čia, ligoninėje, liks gyventi ligi gyvos galvos.

Lauke buvo gražu, šalta, saulėta. Vėjas buvo ramus, nekyrus; jis švelniai blaškė augštyn kylančius dūmus ir paleng va žnaibė skruostus.

„Nesirkite daugiau" — sakė Viktorijai gydytojai atsisveikindami. „Nesirkite", — sakė seserys, sanitarės, net sena rūbininkė. Viktorija pažadėjo nesirgti. Ji buvo jau stipri, gal va nė trupučio nesvaigo. „Traukinys eina vakare, vadinasi, turiu dar laiko". Ji susirado palangiškį autobusą, sužinojo, kad laiku suspės atgalios, ir nuvažiavo į Palangą.

Kelyje ją supo ir migdė. Ji stengėsi nuvaryti miegą ir žiūrėjo pro langą. Tuo keliu ji dar niekad nebuvo važiavusi.

Vladislava Grigaitienė

LIETUVOS OPEROS SOLISTĖ IR KONERVATORIJOS PROFESORĖ

1961 m. liepos 26 dieną Montrealį pasiekė žinia, kad V. Grigaitienė mirė, naktį iš 25 į 26 d., New Yorke. Apie savaitę laiko prieš tai ji pati dar rašė, kad jos šeimą ištiko didelė nelaimė: jos dukters Valerijos vyras, architektas, staiga mirė, o ji pati serga ir negali atsikelti.

Prieš kiek laiko, montrealietei p. Kibirkštienei besilankant New Yorke, V. Grigaitienė dar buvo užėjusi pas pp. Vilgalius, ir tartum nujausdama savo likimą, panorėjo išklausyti savo įdainavimo plokšteles. Tai ir buvo jos paskutinis koncertas.

Vladislava Grigaitienė buvo viena žymiųjų Lietuvos ir lietuviško kultivuoto, profesinio dainavimo viena iš pradininkių, pirmųjų kelių skynėja: ji viena pirmųjų augštuosius dainavimo mokslus išėjusi solistė, dainavimo mokytoja, Lietuvos operos viena kūrėjų ir ilgametė jos dalyvė, koncertantė ir t. t. Ji, trumpai sakant, — viena iš žymiųjų lietuviškos dainos pionierių, suvaidinusi žymią rolę Lietuvos muzikinei kultūrai.

Vladislava Polovinskaitė - - Grigaitienė buvo gimusi Kaune 1890. XI. 20. Kaune ji jau pareiškė savo meilę dainavimui ir 10-ties metų būdama jau giedojo Kauno Šv. Trejybės bažnyčios chore, vėliau Dainos draugijos chore. Kaune baigusi Saulės dr-jos mokytojų kursus, buvo mokytoja. Persikėlusi į Lietuvos širdį — Vilnių, pradėjo studijuoti Imperatoriškoje muzikos mokykloje dainavimą, ir veikliai dalyvavo „Rūtos" dr-jos veikloje. Čia rašančiam teko ją pirmą kartą girdėti dainuojant „Rūtos" teatre 1911 metais.

Savotiškas likimo sutapimas. Tai buvo „Rūtos" vakaras, kuriame pirmą kartą pasireiškė žymioji lietuvių solistė, sukėlusi Vilniaus lietuvių tarpe gerų vilčių, vėliau nepriklausomybės laikais, su kaupu realizuotų.

Vilniuje V. Polovinskaitė ištekėjo už teisininko J. Grigaičio. 1914 m. ji įstojo Petrapilio konservatorijon. Baigdama konservatoriją, buvo pakviesta į imperatoriškąją Marijos operą, bet revoliucija ir badas neleido toliau pasilikti Petrapilyje. Kiek buvo galima, artinosi prie Lietuvos. Kurį laiką buvo Vitebsko konservatorijos profesore, vėliau Smolensko operos soliste.

1920 metais sugrįžusi Lietuvon, pasinėrė į atsikuriančios valstybės kūrybos darbą. Nuo 1921 m. pradėjo dainuoti Lietuvos operoje ir profesoriauti Kauno konservatorijoje, kurią atsidėjęs kūrė žymusis Lietuvos muzikos veteranas ir vienas didžiųjų pionierių, kompozitorius J. Naujalis.

Pasiėmusi du didelius barus, kiekviename nudirbo žymius darbus, su kuriais teko išsiskirti atėjus rusų okupacijai, kai teko pasitraukti į vakarus.

Bedirbdama Konservatorijoje, Vl. Grigaitienė išleido būrį solisčių, suvaidinusių ir tebevaidinančių žymią muzikinę rolę: Valatkienė, Kaupelytė - Kaveckienė, Kalvaitytė, Kardelienė, Adomaitienė, Dičiūtė, - - Trečiokienė, Dievaitytė, Radzevičiūtė ir kt.

Bedirbdama Lietuvos operoje, V. Grigaitienė buvo viena žymiųjų vokalisčių, turėjusi didelį, tiesiog — galingą dramatinį balsą, „vagneristė". Pradžioje V. Grigaitienė dainavo mecosopranu, bet balsui kylant, perėjo į dramatinį sopraną ir, kaip dramatinis sopranas, sukūrė didelę eilę operinių vaidmenų — Aidą, Lizą, Santucą, Karmen, Tamarą, Leonorą, Rachil ir tt.

V. Grigaitienė taip pat daug koncertavo, valstybės buvo išsiunčiama atstovauti Lietuvos solo dainai užsieniuose, o taip gi ir užsienio operose.

V. Grigaitienės yra išleistų patefono plokštelių, įdainuotų Columbia, (Londono firma). Yra jos vienos įdainavimų, yra ir su Kipru Petrausku.

Vladislavos Grigaitienės asmenyje netekome vienos žymiųjų atkurtosios Lietuvos lietuviškosios dainos bei muzikos kūrėjos. Apgailestautina, kad tokiomis tragiškomis tautos likimo dienomis, toks tragiškas ir tautos narių likimas.

J. Kardelis.

Dėmesio Canados Lietuviams.

LAIKAS PRISIARTINO

Antras Šventraščio Studijavimų tomas. 358 puslapių knyga, kurioje aiškinama Biblijos pranašystės, liečiančios mūsų laikus. Vienas skyrius ypatingai aiškina mūsų Viespaties antrąjį Atėjimą; kitame smulkiai aiškinama apie Antikristą, kas jis yra, kur jis yra, kokie jo darbai, ir t. p. Knyga tvirtais drobės apdarais. Kaina $ 1. Užsakymus siųskite šiuo adresu: L.B.S.A., 212 E. 3rd St., Spring Valley, Ill., USA.

KULTŪRINĖ KRONIKA

KRETINGOS IR SKUODO APYLINKĖSE SURINKTA DAUG TAUTOSAKOS

Lietuvių kalbos ir literatūros instituto tautosakos rinkimo ekspedicija dirbo Kretingos ir Skuodo rajonuose.

Surinktosios tautosakos statistika tokia: apie 1200 dainų, 180 pasakų, 90 padavimų, 50 muzikinių dalykų, 30 sakmių ir daug smulkiosios tautosakos.

Renkant medžiagą išryškėjo daug gerų pasakorių, dainininkų, muzikantų. Mosėdy (Skuodo raj.) gyvenančios seserys Stasė ir Kotryna Kubiliūtės padainavo 76 dainas. Jų, lietuvių liaudies raštais išmargintus audinius rasi beveik kiekvieno apylinkės gyventojo pirkioje. Su daina nesiskiria ir devynias dešimtmetė P. Bernotienė iš Latvelių kaimo (Kretingos r.). Iš jos užrašyta 50 dainų ir 14 pasakų.

Skuode gyvenąs 93 m. senelis P. Pronskus papasakojo 20 pasakų, o 74 m. senukas iš Darbėnų (Kretingos raj.) P. Visgirda — 37 pasakas ir 11 dainų. Kartenos miestelio (Kretingos raj. gyventojas J. Barysa puikiai skambina kanklėmis ir pats kuria eilėraščius.

Iš surinktos medžiagos ryškėja, kad šiuose rajonuose dainas priimta skirstyti į dvi rūšis: tęstines arba laukų dainas ir šoktines. Tęstines dainas traukdavo vyrai dirbdami laukuose arba grįždami iš darbo (jas dar ir vyrų dainomis vadina). Šoktines dainas dainuodavusios daugiausia moterys. Jų melodija linksma, gyva.

Užrašyta nemaža instrumentinės muzikos dalykų. Jokubauskas iš Kadagyno kaimo (Kretingos raj.) klarnetu pagrojo „Kadagį", „Septynpėdį", „Jonkelį", „Žydą", „Gražoką" (dabar „Klumpakojis") ir kt. Ypač gražiai skambėjo K. Savickaičiaus (Kretingos senelių prieglauda) vamzdelis, savo forma panašus į dabar ansamblyje vartojamą lumzdelį. Pagal šias melodijas ir jų atlikėjų pasakojimus būtų galima atkurti senus šokius.

● **Dr. Vyt. Kavolis** šią vasarą pakviestas profesoriauti Tufts universiteto vasaros mokyklo je, esančioje Medford, Mass. Tačiau apie rugpjūčio vidurį dr. Kavolis ir vėl grįš į Defiance kolegiją (Ohio), kur ir to liau profesoriaus.

PANEVĖŽIO DRAMOS TEATRAS,

reklamuodamas knygas, sugalvojo būdą sudominti knygą įvedant į sceną knygose pavaizduotus vaidmenis — herojus. Prasiskleidus uždangai, į sceną buvo išvesti Žemaitės, Biliūno, Vienuolio, Puskino, Šolochovo ir kt. herojai — aprengti ir nugrimuoti taip, kaip autoriai juos vaizduoja savo raštuose. Žiūrovai turėjo atspėti — atpažinti, kas jie?

OPERA IŠ PABĖGĖLIŲ GYVENIMO

Jaunas kompizitorius Vyt. Laurušas jau keli metai rašo operą iš „nūdienos gyvenimo". Jai libretą parengė Alg. Kalnauskas ir raš. Eug. Matuzevičius. „Išklydęs paukštis", opera skiriama tai lietuvių daliai, kuri „suklaidinta buržuazinės agitacijos propagandos", yra pasitraukusi už tėvynės sienų. Girdi, toji tema aktuali, nes, esą daugelis darą žygius grįžti į Lietuvą. E.

B. DVARIONO SIMFONIJA

Liepos 10 d. per radiją išpildyta muz. B. Dvariono, „T S liaudies artisto", parašyta simfonija, skirta spalio revoliucijos metinėms. Esą, šis kūrinys alsuoja optimizmu. Diriguge su muz. J. Švedu Dvarionas yra sukūręs „Tarybų Lietuvos himną".

● **„Lietuvių Dienų"** leidykla apie rugsėjo pabaigą išleidžia knygą angliškai apie Lietuvių tautos kovas su naciais ir komunistais 1940 — 1960 metų laikotarpyje.

● **S. Narkeliūnaitė,** žurnalistė, šiemet gavusi magistrės laipsnį, išskrido į Lietuvą. Ji keliais atvejais buvo kviečiama (8-nių žurnalistų tarpe), bet išsirengė tiktai šiemet. Ar ji sugrįš ir ką sugrįžusi parašys, — pamatysime ilgai netrukus.

● **Stroiia Herkulis,** komp. Juozo sūnus, dabar yra Vokietijoje ir griežia smuikininku septintosios armijos simfoniniame orkestre, kuris lanko Europos kultūros centrus.

● **Komp. Vl. Jakubėnas** su žmona išvyko atostogų į Glenwood Springs, Colo, į maudyklių kurortą, drauge lankys koncertus Aspen, Colo, ten vyks tančiame muzikos festivalyje.

SKAITYTOJŲ ŽINIAI

Prašome pranešti apie pašto vėlavimus, bet kurioje Kanados vietoje. Laikraštis reguliariai išsiunčiamas pirmadienį. Jis visą Kanadą turi pasiekti tą pačią savaitę. Kur jis vėluojasi, prašoma rašyti NL-vai: 7722 George St., LaSalle,

Ernest Hemingway

APIE SAVO KŪRYBĄ IR SAVO DARBĄ

Nobelio premijos laureatas Amerikos rašytojas Ernest Hemingway, neseniai užbaigęs gyvenimą tragišku būdu, keliais atvejais yra davęs spaudai pasikalbėjimų, kuriuose yra pasisakęs apie savo kūrybą ir savo darbą. Čia patiekiamos kelios įdomesnės iš tų pasisakymų ištraukos. **Red.**

Kai aš dirbu prie romano arba novelės, pradedu rašyti gana anksti rytą. Tuo metu niekas netrukdo. Aš sustoju, kai įkvėpimas dar nedingo: aš žinau, kas turi būti toliau, ir stengiuos pergyventi šituos įvykius ligi to, kol kitą dieną vėl imsiuos darbo. Kada baigi rašyti, tu ir išsekęs, ir kupinas. Tai primena meilę. Niekas tavęs nejaudina, niekas tau neegzistuoja ligi tol, kol rytoj vėl pradėsi dirbti. Bet štai laukti ligi ryto jaus, pasirodo, yra sunkiausia.

Kiekvieną dieną aš taisau puslapius, kurie parašyti vakar. Paskui paskutinis šansas. skilčių atspaudai. Su džiaugsmu išnaudoji kiekvieną galimybę taisyti.

— Jūs daug taisote?

— Žiūrint, kokios aplinkybės. Aš ištisai perrašiau romano „Sudie, ginklai" pabaigą. Paskutinį puslapį aš perrašiau jau trisdešimt devynis kartus.

— Ką Jūs laikote literatūroje savo pirmtakais? Kas jūsų mokytojai?

— Markas Tvenas, Flobberas, Stendalis, Bachas, Turgenevas, Tolstojus, Dostojevskis, Čechovas, Endriu Marvelis, Džonas Donas, Mopasanas, Kiplingas (savo geriausiomis knygomis), Toro, kapitonas Marietas, Šekspyras, Kevedo, Dantė, Vergilijus, Tintoreto, Jeronimas Boschas, Breigelis, Patenjė, Goja, Džoto, Sezanas, Van Gogas, Gogenas, San Chuanas de la Krusas, Gongora. Man prireiktų visos dienos, kad ko nors neužmirščiau. Ir, be to, tai atrodytų, lyg aš girčiausi erudicija ,kurios neturiu, užuot pabandęs prisiminti visus, kurie turėjo įtakos mano gyvenimui ir kūrybai. Tai ne nuvalkiota nuobodi tema; ne, jūs iškėlėte labai svarbų klausimą; tokiu atveju reikia atskyti pagal sąžinę. Išvardindamas aš paminėjau dailininkus, nes jie mane mokė rašyti ne mažiau, kaip rašytojai. Jūs, aišku, paklausite, kaip tai galėjo būti. Man prireiktų dar vienos dienos, kad galėčiau tai iš aiškinti. O štai to, ko rašytojas gali išmokti iš kompozitorių, ką jam suteiks harmonijos ir kontrapunkto išstudijavimas,— šito, man atrodo, aiškinti nereikia.

— Ar atsitinka taip, kad jūs pakartotinai skaitytumėte kai kuriuos autorius, kuriuos man išvardinote? Pavyzdžiui, Tveną?

— Tveno knygą galima pakartotinai skaityti ne anksčiau, kaip po dvejų ar trijų metų. Perdaug gerai ją įsimeni. Kas met aš pakartotinai skaitau Šekspyrą. Nuolat „Karalių Lyrą". Tai suteikia man drąsos.

— Aš geriau parašau, kai pasiduodu vaizduotei, bet nesiliauju rėmęsis savo gyvenimiška patirtimi, negu tada, kada tenkinuosi tiksliu aprašymu to, ką mačiau. Toks aprašymas visados blankus ir lėkštas kaip fotografija. Apsakyme, sukurtame vaizduote ir pagrįstame asmeniška patirtimi, visados daug daugiau tiesos.

Aš neišgalvoju veiksmo vietų. Priešingai, aš stengiuos jas aprašyti didžiausiu tikslumu. Tiltas, tarpeklis ir dauba romane „Kam skambina varpas"—

Nukelta į 5-tą psl.

● **Per Vilniaus** radiją kartkartėmis perduodamos operos varikečių solistų Marijos Callas ir Mario del Monaco idainuotos plokštelės.

ATSIŲSTA PAMINĖTI

Lietuvos PAJŪRIS Nr. 2 (6). Iliustruotas. Labai įdomus numeris.

Lietuvių NAUJIENOS. Vol. XXIII, 1961 m. liepos m. Laikraštėlis gražiai leidžiamas (334 N. 6th St., Philadelphia, 6, Pa, USA), bet kas įdomiausia. leidėjai skelbiasi nesamos ir niekad nebuvusios valstybės (Samogitia) vardu. Mažai rašytingi žmonės imasi įrodinėti, kad gudų kalba tai yra lietuvių kalba. . .

SĖJA

Tautinės, demokratinės minties mėnesinis lietuvių laikraštis. * Leidžia ir redaguoja: G. J. Lazauskas,

Eina penkti metai.

Administracijos adresas: JUOZAS URBELIS

1649 N. Broadway, Melrose Park., Ill., USA.

Prenumerata: JAV ir kitur 3 dol. metams.

Kartą jai yra tekę būti Motinos ir vaiko poilsio namuose. Buvo tai į vasaros pabaigą, važiavo ji iš Kretingos, į Kretingą ir grįžo. Tačiau šis kelias buvo gražesnis, apsodintas medžiais. Miegas pamažu išsiblaškė. Viktorija pasitikrino, ar nepametė traukinio bileto, kurį prieš keletą dienų jai buvo nupirkusi sanitarė. Viktorijai buvo gaila, kad nėra kartu Nijolės; Nijolė jau yra buvusi kartu su mama Palangoje. Ji buvo dabar jau ištįsėlė paauglė, viskas ją domino ir žavėjo. Viktorija net susigraudino, prisiminusi naivius ir taip gražius dukters laiškus, kuriuos gaudavo ligoninėje. „Barvainis vis dėlto turėjo tiek padorumo, kad paaiškino Nijolei, kur aš esu". Viename laiške buvo Geduko piešinys: sunkvežimis su priekaba. Rašyti laiškų jis dar nemokėjo.

Staiga Viktorija prisiminė, kad neturi gėlių. Nė vienos gėlytės! Kaip ji galėjo tai pamiršti!

Išlipusi autobusų stotyje, ji apsiklausinėjo, kur yra kapinės. Vasarodama Palangoje, ji težinojo, kur yra jūros tiltas, užkandinės ir kinas. Palangiškė bobutė ilgai jai aiškino, kur reikia eiti, nors kelias buvo tiesus ir nesudėtingas. Savo nuožtu bobutė paklausė, ko ji ieškanti. Viktorija pasakė.

— Čia pat gyvena ir daktaro našlė, — užjaučiančiai palingavo galva bobutė. — Ji tai geriausiai jums išaiškintų, gal net pati nuvestų.

— Neturiu laiko. Man reikia tuoj atgal. Jei pavėluosiu į artimiausią autobusą, nepateksiu į traukinį.

— Tai jūs iš toli?

— Iš toli.

— Matai, koks garsus daktaras buvo. — Senutė dar atsidūksėjo. — Daktaras, o pasimirė tap, kaip ir kiti. Gal todėl, kad buvo prisitrenkęs?

— Tur būt.

— O jūs tai būsite siuvėja, iš sykio pažinau. Daktaras gi palaidotas netoli vartų, po kairei. Eisit tiesiai, paskui po kairei ranka, o po to antras takiukas jau po dešinei. Surasite, būtinai surasite.

Šičia buvo vėsiau negu Klaipėdoj. Be to, spėriai artėjo pavakarė. Kelio gabalas buvo tolokas. Viktorija paspartino žingsnį, bet jai susvaigo galva: teko eiti vėl lėčiau.

Kapą ji surado be didelio vargo. Dabar, stovint prie neseniai supilto kauburėlio, jai ūmai pasirodė, kad jinai mylėjo Adomėną. Ji nebuvo dar tuo tikra, bet juo toliau, juo toji mintis užvaldė ją vis stipriau ir stipriau. Ant medžių sutūpusios, krankė varnos. Temo.

Ir tik dabar Viktorija įsisąmonino, kad ant kapo padėtos šviežios, rodos, tik dabar nuskintos gėlės. Ji matė jas iš pat pradžių, bet jos mintys skraidė toli nuo šių kapinių. O gėlės gulėjo, graži nedidelė puokštė. Šaltis nebuvo spėjęs dar jų nuvytinti.

— Aš nekalta, kad taip įvyko. Aš žinau, kad tu norėjai vaikų. Tu buvai man labai geras, ir aš tau būčiau pagimdžiusi sūnų ar dukrą. Bet aš nekalta, kad taip įvyko. O kad tu mirei, aš, tur būt, kalta. . .

Išeidama iš kapinių, ji net nesuprato, ar taip tik galvojo, ar sakė tai balsiai. Pagaliau ar tai svarbu?

Buvo jau tamsu. Namai čia stūksojo rečiau, negu miestelio centre; kai kuriuose namuose žiburiai jau degė. Viktorijai pasidarė baugu, ji ėmė vėl spartinti žingsnį. Jai net pasivaideno, kad kažkas vejasi; ji atsigrįžo, bet užpakaly nieko nebuvo. Pagaliau ji sutiko svyrinėjantį žmogų, ir net nuo to jai pasidarė drąsiau.

Į autobusą Viktorija spėjo prieš pat jam pajudant. „Vadinasi, jei būčiau pavėlavusi, likčiau Klaipėdoj be nakvynės. Tektų grįžti į ligoninę arba. . . į Palangą, pas Adomienę". Autabuso prožektoriai slydo išligai plento, tai vėl geso, praleisdami priešais atskubantį transportą. Kartais posūkiuose šviesos pluoštas įsiremdavo į mišką, į paskirus medžius, į trobesius; paskui vėl smigdavo toli, į baltą sniegą.

O po to vėl naktis traukinyje, bet naktis ne bemiege, o gera, stiprinanti naktis. Palydovė atnešė karštos arbatos su cukrum, įvyniotu į elegantišką popierėlį, ir sausainių dėžutę. Barvainienė lengvai pavakarieniavo ir, atsigulusi į augštutinę vietą, žiūrėjo pro langą į slenkančius miestelių žiburius. Nuo lango sklido vėsa, bet vagone buvo pakankamai šilta, o ir antklodė buvo vilnonė. Lengvai supo. Viktoriją ėmė migdyti. Kupe buvo pilna, keturi keleiviai, bet kiekvienas buvo užsiėmęs savo reikalais, pokalbiai taip ir neužsimezgė.

Į Vilnių atvyko Viktorija pailsėjusi. Ji išėjo į stoties aikštę ir pagalvojo, kur gi jai eiti. Nijolė mokykloje; Gedukas darželyje; Barvainis — darbe; o be to, ji nenorėjo jo visai matyti.

Viktorija panoro prasimankštinti po nakties, praleistos vagone, ir nuėjo į savo darbovietę pėsčia. Domicėlė buvo laboratorijoj. Pamačiusi Viktoriją, ji tik supliaukšėjo delnais.

— Na ir atrodote! Į save nepanaši.

— Pasenau?

— Pasenti dar nepasenote, bet veidas visai nebetas. Žalia jūs kažkokia, geltona. O buto raktai šičia. Buvo čia moteris kažkokia atvažiavusi, jūsų jieškoti. Aš kaip tik kambarius velionio daktaro bute tvarkiau. Na, ji man: „Aš žmona, įleiskit mane" — ir taip toliau, bet aš duris tik makt prieš nosį — ir nieko nežinau. Sakiau, kad kai atvažiuosit, Iai tada ateina.

— Po to ir nepasirodė?

— Kaipgi, pasirodė! Su namų valdytoju, dar su kažkuo. Butą apžiūrėjo, daiktus surašė, o kurie jūsų, tai nejudino. Šiaip jau nieko neėmė, man liepė pasirašyti, kad atsakau už daiktus.

— Pasirašei?

— Ką, ar aš kvaila Nei aš juos pirkau, nei aš juos atiduosiu. Dulkes kas antrą dieną nušluostydavau, kartą per savaitę grindis išplaudavau. Dažniau ir nereikėjo, butas tuščias, neprisinešioja. Gerai, kad atvažiavot, o tai man tik rūpesčiai visai bereikalingi.

Dabar į laboratoriją ėmė rinktis ir kiti tarnautojai: vedėja, Pstšemeneckienė, sesuo Elena. . . Visos jos užjaučiančiai dūsavo, o Pstšemeneckienė laukė progos pradėti pokalbį.

Bet Viktorija išspruko iš laboratorijos. Bus daugiau.

J. A. V. Kanados gydytojų

TREČIAS SUVAŽIAVIMAS

DR. V. TERCIJONAS

2.

Sekantį suvažiavimą nutarta šaukt Chicagoje 1963 m.

Įstatų komisijai, kurią suda ro daktarai H. Brazaitis, J. Va laitis ir V. Avižonis, pavesta per 2 metus paruošti pataisytą įstatų projektą ir patiekt sekan čiam suvažiavimui patvirtinti.

Šeštadienio vakare, birželio 24 d., viešbuty Park Sreraton įvyko banketas su menine da lim ir šokiais. Dalyvavo 189 as menys: gydytojai su šeimomis ir svečiai. Meninėj programoj dalyvavo aktorius Vitalis Žu kauskas ir muziko I. Gaidelio paruoštas moterų trio. Į šokius buvo kviečiami nemokamai stu dentai, kas yra labai girtina naujovė.

Sekmadienį, birželio 25 d., 11—12 val. Apreiškinio para pijos bažnyčioje Brooklyne at laikytos pamaldos už žuvusius ir mirusius lietuvius gydytojus, skirtos suvažiavimo daly viams.

Po to, nuo 1.30 iki 7 val. v. vyko posėdis.

Dr. V. Tercijono pranešimas buvo iš dviejų dalių: 1. Gydy tojų vaidmuo ir atlikti darbai siekiant Lietuvos tautinio atgi mimo ir nepriklausomybės ir 2. Lietuvio gydytojo tautiniai idealai. Pirmoj daly buvo ap žvelgta veikla žymesnių lietu vių gydytojų, nusipelnusių tau tinio atgimimo periode ir nepri klausomybės laikais. Antroj da ly apibūdinta a) Lietuvos padė tis rusų okupacijoj ir genocidi nė politika taikoma mūsų tau tai ir jos vaisiai; b) lietuvybės nykimas Amerikoj vienos kar tos bėgy ir priemonės, kurios galėtų sulaikyti greitą lietuvių asimiliaciją.

Dr. Tercijonas pranešė, kad jis paskyrė ir nusiuntė 1,000 dol. JAV Lietuvių Bendruome nei, kaip New Yorko Lietuvių Gydytojų Dr-jos dovaną šio su važiavimo proga. Ta suma pa vesta švietimo reikalams: 1: Iš leisti knygą apie lietuvybės rū kimo priežastis Amerikoje ir apie priemones jai gelbėt ir 2. Padėt įsteigt lietuvių vaikų dar želį New Yorke — Richmond Hill ir Woodhaven, kur apsigy vena nauji lietuviai ateiviai, D P. Tą piniginę dovaną siūlo pa vadint

Enzio Jagomasto premija,

pagerbiant jį ir jo šeimą (viso 5 asmenys), kurie žuvo kanki nių mirtim už lietuvių reikalus karo metu (1941) Vilniuj vo kiečių nacių sušaudyti be teis mo. Pranešėjas pabrėžia, kad JAV įstatymai turi diktatoriš kas teises mokyklose nustelbti kitų tautų kalbas, išskyrus ang lų, kurią tik vieną proteguoja. Su tokia šavinistine politika, nesuderinama su skelbiama Amerikos laisve ir lygybe, tu rėtų kovoti visos tautos, kad mūsų vaikai vaikų darželiuose ir pradžios mokyklose turėtų teisę laisvai ir nekliudomai mo kytis savo tėvų kalbą šalia ang lų kalbos. Jeigu kovojam prieš rasinę diskriminaciją mokyk loj, turim dėt pastangas, kad ir tautinė diskriminacija būtų pašalinta iš mokyklos, kad vai kas turėtų teisę mokytis ir savo tėvų kalbą ne vien tik anilų. Toks slopinimas mokykloj vai ko tėvų kalbos ir viso, kas s urišta su jo tautine kilme ir praeitim ir tik kreipimas vaiko dėmesio į visą, kas angliška, veda prie vaikų demoralizaci jos ir nusikalstamumo, nes vai kas išeina iš tėvų kontrolės ir jų auklėjamos įtakos. Siūlo su daryt liet. gydytojų komitetą, kuris su Liet. Bendruomene ir sykiu su kitomis lietuvių ir kitų tautų organizacijomis kovotų už įstatymo pakeitimą, kuris pa naikintų anglų kalbos monopo lines teises mokykloj ir duotų vaikui teisę mokytis jo gimtą ja kalba vaikų daržely ir mo kykloj šalia anglų kalbos.

Dr. A. Razma darė praneši mą

apie Lietuvių Fondo reikalus.

Yra sumanymas įsteigt vieno mliono dolerių fondą, kurio procentais būtų galima kasmet remti įvairius lietuvybės reika lus, ypač Liet. Bendruomenę ir jos švietimo darbą. Pranešė jas minėjo įvairius Amerikos Fondus, kurie valdžios kontro liuojami; aukotojai, kurie duo da nemažiau kaip 3,000 dol. gali nurodyti tikslą, kuriam tos lėšos skiriamos. Numatyta L. Fondui rinkti po 1,000 dol. nuo asmens, kaip vidutinę su mą, nors ir mažesnės sumos su dėkingumu bus priimamos. Kol Fondo statutas bus paruoš tas ir patvirtintas, pradžiai pro jektuojama surinkt 100,000 do lerių, kad būtų galima pag, vint ir pagreitint Liet. Bend ruomenės švietimo darbą, o to liau eit prie realizavimo vieno miliono dolerių Fondo.

Pranešėjas perskaitė ilgą są rašą asmenų, davusių ar paža dėjusių skirt po 1,000 dolerių Fondui.

Dr. Tercijonas. Švietimo darbas lietuvybei išlaikyti yra platus, vienų procentų nuo su dėtų kapitalų, kad ir miliono dolerių neužteks. Pradžiai reik tų skirti didesnes sumas iki dar bas ir įstaigos bus organizuoti. Dolerio vertė kasmet nukren ta, daugiau negu už jį priauga procentų.

J. Šlepetys. Negalima abejo ti, jog Liet. Bendruomenė su sitars su L. Fondu dėl pinigi nio rėmimo jos darbo, tik svar bu, kad L. Fondas greičiau su rinktų pirmą 100,000 dol.

Po to sekė

6 pranešimai medicinos temomis:

Dr. V. Pavilanis, Montreal, Ca nada: Poliomielito skiepai; Dr. A. Kisielius: Karcinoido syndromas; Dr. G. K. Balukas: Neštumo sėdyninė padėtis ir komplikacijos; Dr. M. Arštikai tytė, Toronto, Canada: Daž niausiai pasitaiką vaikų akių negalavimai (su filmo demons travimu); Dr. E. Kaminskas. Hemoglobino tipai; Dr. J. Va laitis: Sisteminės mikotinės in fekcijos.

Pranešimai buvo įdomūs, pa ruošti gera lietuvių kalba, pas kutiniai trys buvo su filmais.

Iš tų pranešimų ne gydyto jams gali būti

įdomus pranešimas Dr. V. Pavilanio,

kuris yra virologas ir profeso riauja Kanadoj, Montrealio universitete ir vadovauja polio mielito, gripo ir kitų virusų vakcinų (skiepų) gamybai. Po liomielito skiepai yra dviejų rū šių: Salko ir Sabino. Salko va kcina pagaminta iš polio mieli to virusų užmuštų formaldehi du. Šie skiepai įšvirkščiami po oda tris, keturis kartus. Salko vacina plačiai vartojama JAV ir Kanadoj ir apsaugoja iki 95 %. Sabino skiepai pagaminti iš gyvo nusilpninto viruso, įduodami per burną. Nusilpnin tas virusas dauginasi žarnose ir padaro žmogų atsparų polio mielito virusui ir apsaugo nuo susirgimo ta liga. Dabar daro mi tyrimai nustatyti ar tas nu silpnintas virusas negali akty vuotis ir sukelti tikrą poliomie litą. Sabino skiepai tuo tarpu vartojami Rusijoj, Pabaltijo kraštuose, okupuotoj Lietuvoj ir satelitinėse valstybėse. Lietu voj Sabino skiepais 1959 m. buvo paskiepyti 546,252 asme nys nuo 2 iki 20 metų amžiaus. Atrodo, kad tie skiepai suma žino paralitinių susirgimų skai čių. Polio susirgimų statistika Lietuvoj rodo, kad 1955 m. pa ralitinių polio susirgimų būta 427, 1957 — 172, 1958—286, gi 1959 — 52, o 1060 — 9.

Dr. Vyt. Pavilanis, kuris yra paskelbęs apie 40 mokslo dar bų anglų ir prancūzų kalbom įvairiuose medicinos žurnaluo se, buvo prašytas dr. V. Terci jono atspausdinti savo išti są prane šmą apie Poliomielito skiepus Lietuvių Gydytojų Biu leteny. Labai pageidaujama, kad ir kitų gydytojų vertingi pranešimai iš medicinos būtų įdėti tam pačiam biuleteny, ku ris dėl mažo formato ir pusla pių skaičiaus iki šiol dėdavo tik trumpas žinias. Spausdinti mūsų suvažiavimų pranešimai liktų kaip vertingas dokumen tas lietuvių medicinos istorijai.

Tuo buvo baigtas antros die nos posėdis ir gydytojų suva žiavimas..

Prieš suvažiavimo uždary mą

Dr. S. Biežis perskaitė rezoliuciją,

kuri suvažiavimo vardu krei piasi į JAV ir kitų laisvų kraš tų vyriausybes, prašant padėt atstatyt nepriklausomą Lietu vą, pavergtą Sovietų Rusijos.

Dr. V. Tercijonas.

ERNEST HEMINGWAY...

Atkelta iš 4 pusl.

tai vietos, kur aš kariavau pi lietinio karo metu.

— Ar jūs patartumėte jau nam rašytojui dirbti laikrašty je? Ar jums išėjo į naudą dar bas laikraštyje „Kanzas Siti Star"?

— Laikraštyje „Star" tekda vo rašyti paprastai ir aiškiai. Tai labai naudinga kiekvienam rašytojui. Žurnalisto darbas ne pakenks jaunam rašytojui ir ga li būti kaip tik jam naudingas, bet su sąlyga, kad jisai laiku jį mes.

... Pažintis su pasauliu rei kalauja iš rašytojo didelio at sakomybės jausmo, ir jam pasi daro dar sunkiau gerai rašyti. Kada jūs norite parašyti ką nors, kas būtų nesenstančia vertybe, reikia žiūrėti į rašyto jo darbą, kaip į užsiėmimą, nu stelbiantį visa kita, — net jei gu jūs praleidžiate prie rašo mojo stalo tik kelias valandas per dieną. Rašytoją galima pa lyginti su šuliniu. Įvairių būna šulinių, kaip ir įvairių būna ra šytojų. Bet svarbiausia, kad šu linyje būtų geras vanduo. Ir, be to, geriau iš jo semti nuo latos, negu ištuštinti šulinį ir laukti, kol jame vėl atsiras vandens.

„Rašytojas, kuris liovesi ste bėti, — žuvęs rašytojas. Bet ne reikia stebėti iš anksto apgalvo tai; nereikia manyti, kad tai, ką tu matai, tau pravers. Gal būt, tai ir teisinga kūrybinio ke lio pradžioje. Bet paskui vis kas, ką tu matai, dedama į sa votišką sandėlį, — ten viskas, ką tu žinai ir matei. Jeigu tai gali padėti kažką išaiškinti, aš norėčiau pasakyti, kad literatū ros kūryba man primena ais bergą. Matyti tik septinta dalis to, kas yra vandenyje. Reikia išmesti viską, ką galima išmes ti. Tai sustprina mūsų aisber gą; tai, kas išmesta, dingsta vandenyje. Bet jeigu rašytojas praleis ką nors, ko jis nežino, jo apsakyme atsiras spraga.

Apysaką „Senis ir jūra" gali ma buvo ištęsti daugiau, kaip per tūkstantį puslapių: juose būtų aprašyti visi kaimelio gy ventojai, jų gyvenimas, kur jie gimė, kaip jie augo, kaip jie užaugino savo vaikus ir tt. Kiti rašytojai atlieka tai puikiai. Ka da jūs rašote, jūs esate apribo tas to, kas jau pasiekta jūsų srityje, ir štai aš pabandžiau eiti kitu keliu. Iš pradžių aš iš mečiau viską, be ko galėjau perteikti skaitytojui šitą ban dymą. Aš norėjau, kad tai, ką jis perskaitys, atrodytų, jam pergyventa, kad jam susidary tų toks įspūdis, lyg tai būtų įvy kę iš tikrųjų. Uždavinys buvo labai sunkus, ir man teko daug padirbėti.

Kaip ten bebūtų, kad grei čau suprastumėte manierą, ku rią aš pasirnikau, sakysim, kad šį kartą man pavyko sukelti to kį skaitytojo jausmą, lyg jis pats visa tai būtų pergyvenęs, ir perduoti jam šitą jausmą taip, kaip niekados nebuvo da roma anksčiau. Mano laimė, kad po ranka man buvo šau nus senis ir šaunus berniukas ir kad ligi šiol rašytojai nepaste bėjo nieko panašaus. Ir, be to, okeanas leido pavaizduoti seni tokį, kos jis yra. Man pasisekė. Aš prasiskverbiau į pačią reika lo esmę ir apie tai papasako jau. Vieną kartą aš mačiau dau giau kaip penkiasdešimt bangi nių šitame rajone, o kitą kartą įsmeigiau žeberklą į daugiau kaip šešiadešimties pėdų ilgio banginį ir paleidau jį. Aš pali kau tai už mano apysakos ri bų, bet visos šitos apie žvejus istorijos, kurias aš žinojau ir ku rių nepasakojau, — visos ši tos istorijos sudarė mano ais bergo pagrindą.

— O kaip jūsų „Atsimini mai"?

— Tai bus mano reportažas, sujungtas su daugybe reporta žų, kuriuos man paskyrė kiti. Centrine tema bus Paryžius ir nauja prarastoji karta.

— Paryžius?

— Aš noriu tenai sugrįžti ir patyliukais, pro užpakalines du ris, be interviu ir be žurnalistų. Aš noriu užeiti į kai kuriuos ba rus, aplankyti naujas parodas ir vėl pamatyti naujus ledo ritu lininkus, naujus boksininkus. Vėl surasti mažus pigius resto ranėlius, pereiti visą miestą ir vėl pamatyti vietas, kur man atėjo kai kurios geriausios ma no mintys.

Deja, rašytojo mirtis sutruk dė šį sumanymą.

● **Leidinių** lietuviškų laisvoje me pasaulyje šiuo metu turima apie 100, jų tarpe 2 dienraš čiai; 68 tų leidinių išeina JAV se, 7 Kanadoje.

Gera naujiena!

Kaufman's Woollens & Textiles

Wholesale and Retail

3997 ST. LAWRENCE BVD. TEL. VIctor 2-5319

ATIDARĖ AGENTŪRĄ

SIUNTINIAMS LIETUVON

Iš čia pasiūsite įsuntinius savo artimiesiems garantuotai skubiausiai ir

urmo kainomis

(30—40% žemiau rinkos kainų)

Importuojame iš Anglijos didžiausį pasirinkimą geriausių **angliškų vilnonių medžiagų** vyriškiems ir moteriškiems kostiumams ir suknelėms.

Turime didžiulį pasirinkimą vilnonių, kašmiro ir šilk. skarelių.

Inpilų, paklodžių ir užvalkalų medžiagos.

Didelis pasirinkimas vyriškų, moteriškų ir vaikiškų apatinių ir viršutinių baltinių, **megztukų** ir kitų medžiagų.

Ateikite ir įsitikinkite, kad čia perkant sutaupysite.

Priimame užsakymus vyriškiems ir moteriškiems kostiumams ir paltams.

CH. KAUFMANAS

Buv. Audinių fabriko Litex Kaune vedėjas.

V. Beauty Parlor

(moterų kirpykla)

452 Decarie Blvd.

St. Laurent. Tel. RI 7-2574

Sav. Violeta Juras.

Dr. Roman Pniewski

Daugiametė praktika didelėse ligoninėse ir klinikose Vidaus ligų, akušerijos ir venerinių ligų specialistas.

3537 PARK Ave, Montreal. Tel. VI 5-7623

Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

ME7-6727

DE LUXE CLEANERS

Sav. P. RUTKAUSKAS

117—6th Avenue, LACHINE.

Įvairūs Draudimai:

GYVYBĖS, PENSIJOS, LIGOS ir kt.

GAISRO, AUTOMOBILIŲ, VAGYSTĖS ir kt.

Vacys H. Žižys

Greitas ir sąžiningas patarnavimas.

Tel.: įstaigos VI 2-1427; namų LA 3-1084

Baltica Investment Corp.

Autorizuotas kapitalas $ 120.000

prez. J. Skučas, RA 2-6152, 6966-44 Ave. Rsmt.

Ižd. E. Griganavičiūtė. Telef. RA 7-4097.

Reikalų Vedėjas D. N. Baltrukonis, CR 6-5075.

A. NORKELIŪNAS

Commissioner of the Superior Court of Montreal

MONTREAL ENTERPRISES REG'D.

.. VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS.

6695—35-ta Ave., Rosemount (kamp. St. Zotique)

Montreal 36, Que. Tel. RAymond 7-3120.

BELLAZZI – LAMY, INC

DO 6-6941 7679 George St., Ville Lasale.

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.

Insuliacija, Fen-Test, Masonite, statybinis popieris.

SIUNTINIAI

Visų rūšių siuntiniai pigiausiomis kainomis per JANINĄ ADOMONIENĘ.

Kreiptis: 1674 Couvrette St., Ville St. Laurent, Montreal, P. Q. Tel. RI 4-6940.

M. MAČIUKAS

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS

AUGŠTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS

ANGLIŠKOS MEDŽIAGOS

79 ir 81 St. Zotique St. E.

Tel. CR 7-0051. MONTREAL.

LIETUVIŠKOJE MEDŽIO DIRBTUVĖJE

BALTIC

Daromos įvairios durys, langai, virtuvėms kabitai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

SAV. K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

yra tos srities specialistai su 22 metų praktika Lietuvoje, Vokietijoje, Anglijoje ir Kanadoje.

Lietuviams nuolaida.

Adresas: 547 Lafleur Str., Ville LaSalle, Montreal, P. Q., Tel.: DO 6-3884.

Lietuviai veikia visur

Anglija.

ĮSTEIGTA BRITŲ — LIETUVIŲ TARYBA

Šių metų liepos mėn. 9 d. Londone įvyko Londone ir apylinkėje gyvenančių lietuvių, turinčių britų pilietybę, pasitarimas, kuriame dalyvavo apie 30 asmenų. Pasitarime plačiai aptartas reikalas steigti britų - lietuvių organizaciją, kurios tikslai būtų panašūs į Amerikos ALTą. Susirinkusieji, išsamiai išdiskutavę klausimą, pritarė iniciatorių sumanymui, pabrėždami būtiną reikalą, ypač Londone, apjungti lietuvius, turinčius britų pilietybę, bendram Lietuvos darbui, Visi tame susirinkime dalyvavę pasirašė naujai įsteigtos Britu - Lietuvių tarybos nariais. Steigia mąjame susirinkime dalyvavo įvairių pažiūrų asmenys, taip pat senosios išeivijos atstovai ir jau Anglijoje išaugusio jaunimo atstovai. Naujai įsisteigusios Britų Lietuvių tarybos adresas: 55, Ringmer Ave. London S. W. 6. E.

ANGLIJOS LIETUVIŲ NAMŲ

b-vė Londone buvo įsteigta ne tiek biznio reikalams, kiek vykdyti ir remti tuos mūsų tautinius bei kultūrinius uždavinius, kurie be moralines paramos negalėtų visiškai įmanomi. Pergyvenusi sunkius laikus, ji dabar pradeda normalų darbą ir gali niekeno nespaudžiama jieškoti naujų būdų savo veiklai tobulinti ir jai skirtiems uždaviniams geriau atlikti. B-vė v-ba mano, kad dabar kaip tik yra atėjęs laikas galutinai išspręsti b-vės piniginių įsipareigojimų klausimus ir nustatyti planus tolimesnei jos veiklai.

Atsižvelgiant į esamas aplinkybes, šiuo metu siūlosi du keliai ar būdai b-vės ateities veiklai nustatyti. Pirmas— turimas skolas mokėti pamažu, stengtis išlaikyti bendrovę esamose ribose. Antras — skolas atmokėti greitai, parduodant Lietuvių Sodybą, ir tuo būdu pastatant b-vę ant tvirto ir saugaus finansinio pagrindo.

Iš to, kas čia trumpai pasakyta, matyti, kad LNB stovi sąvotiškoje kryžkelėje. Dabartinė v-ba, sėkmingai aptvarkiusi degamuosius reikalus, nori pavesti patiems b-vos šeiminin kams - akcininkams nuspręsti, kuriuo keliu ji turėtų pasukti. Šis sprendimas yra labai svarbus, nes nuo jo priklausys b-vos tolimesnė atetitis.

PARODA MANČESTERY

Paroda tęsės ištisas tris savaites, ir per tą laiką šeštadienių ir sekmadienių popiečiais ji buvo gausiai lankoma. Lankėsi ne vien tik vietiniai lietuviai su svečiais anglais, bet ekskursijomis atvykdavo ir iš tolimesnių kolonijų, nes buvo ko vykti ir kuo pasigėrėti.

Ypač gausiai pasirodė nauja ir lengvai valdanti teptuką rankа, tai p. Bugailiškis, kuris savo skoningai pasirinktais ir meniškai išbaigtais gamtovaizdžiais pelnijo iš lankytojų ne mažai komplimentų.

Kaip kitados, taip ir šioje parodoje pirmavo su savo medžio drožiniais K. Steponavičius ir F. Ramonis. Jie, lyg ir susitarę, pasirinko temą iš praėjusių istorijos laikų. F. Ramonio drožiniuose daugiau išryškėjo kovų tematika, kurią jis pradeda legendarinio šv. Jurgio. DLK Kęstučio, V. Kudirkos, J. Basanavičiaus, mirštančio už Lietuvos laisvę kario, Vilniaus pilies bokšto su saugojančio lietuvio kario galva, herbų ir kitais bareljefais. Pamiėtus ir nepaminėtus F. Ramonio eksponatus vainikuoja neįžinomojo kareivio kapo modelis.

K. Steponavičiaus medžio dirbiniai nukelia žiūrovą į Lietuvos kaimą Jis įžangai patiekė lėkštėje graviūrą ,,vargo mokyklą", tuo primindamas buvusią ir esamą rusiškąją vergiją. Tolimesnis gausus eksponatų lobynas, kaip antai: inkrustuotos dėžutės, lėkštės ir kita. Staigmeną jis iškrėtė žiūrovams, tai — Nepriklausomos Lietuvos ūkininko sodybos modeliu.

Pagaliau visą Anglijos lietuvių tautodailės aruodą užantspaudavo A. Gerdžiūno atvežta dar iš Nepriklausomos Lietuvos pinigų kolekcija, tarnybiniai ženklai ir tautiniai moteriški rūbai.

Dauguma vertingų eksponatų liko dar nepaminėta, bet kai jie savo užduotį yra atlikę ankstyvesnėse parodose, netenka apie juos daugiau ir kalbėti. Vienas gal netikslumas, prie kurį negalima praeiti užsimerkus, tai kad tuščios vietos buvo kai šomos importuotais dirbiniais ir net vietiniais fabrikiniais siuviniais.

Argentina.

NAUJA ARGENTINOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VALDYBA IR TARYBA

Susirinkimą atidarė pirm. Ig. Padvaiskis. Inž. St. Babronis davė praeitos valdybos darbų apžvalgą. Avellanedos apylinkės apyskaitą padarė K. A. Steigvila, o Temperley apylinkės — J. Sadauskas. Naujai išrinktoje valdyboje pareigomis buvo pasiskirstyta: pirm. Ant. Balčiūnas, vicep. kun. A. Steigvila, sekr. inž. St. Babronis, iždin. Br. Paliulionis, nariai: J. Baliukas, M. Galeckas ir P. Gudelevičius.

Naujos ALB Tarybos sąstatas: pirm. Ign. Padvalskis, vicep. J. Sadauskas ir K. Norkus, bei sekr. Pr. Tamosevičius. Be eo Tarybon įeina šie veikėjai: St. Mikelionis, S. Kairbutas, J. Jankauskas, J. Kanapinskas ir P. Daratėnas.

● **JAV konsulate** Sao Paulyje, liepos 4 d. priėmime dalyvavo ir Lietuvos konsulas A. Polišaitis.

Vokietija.

KONCERTAS SU PASKAITOMIS VOKIETIJOS LIETUVIAMS.

PLB Vokietijos kr. Valdybos pastangomis liepos mėn. antroje pusėje vidurio ir šiaurės Vokietijos lietuviams rengiama eilė koncertų, dalyvaujant sol. Janinai Liustikaitei, iš Kanados atvykusiam kompozitoriui St. Gailevičiui ir deklam. E. Gedikaitei. Koncertai pradėti liepos 15 d. Kaiserlauterne. Kiti koncertai ligi liepos 25 d. numatyti Hanau, Schwetzingene, Miunstery, ties Dieburgu, Uhlenborne ties Mainzu, Luebecke, Hamburge, Osnabruecke ir Lebenstadte. Šalia koncertų viso se vietose skaitys paskaitas lietuvybės išlaikymo, kultūros temomis: Dr. J. Grinius, kun. B. Liubinas, E. Simonaitis, J. Stankaitis ir Stp. Vykintas - Povilavičius. E.

MIUNCHENE ĮDOMIAI PAMINĖTAS 1941 METŲ SUKILIMAS

PLB Miuncheno apylinkės valdyba, paremiant Vokietijos krašto v-bai, birželio 17 d. Miuncheno mieste surengė 1941 metų sukilimo 20 metų sukakties minėjimą, kuris praėjo dideliu pasisekimu. Minėjimas buvo trijų dalių: pamaldos bažnyčioje, iškilmingas aktas ir meninė dalis.

Visų šio susirinkimo dalyvių vardu minėjimo prezidiumas iš L. Bendruomenės, VLIKo ir rezistencinių grupių atstovų pasiuntė Lietuvos Laikinosios Vyriausybės pirmininkui plk. K. Škirpai ir ėjusiam pirmininko pareigas J. Ambrazevičiui svei kinimą.

100.000 DM. VASARIO 16 GIMNAZIJAI

PLB Vokietijos Krašto valdybos pastangomis Vasario 16 gimnazijai pastaraisiais mėnesiais parūpinta arti 100.000 D. M. Šia pinigai skirti remontui, išlaikymui ir bus nupirkta 15 komplektų tautinių rūbų. Šie pinigai gauti iš Baden - Wuertembergo ir Bonnos vyriausybių, ir ateityje turima patikinimų, kad parama didėsianti. Ta suma sudaro trečiąją dalį Rėmėjų būrelių ir Balfo dovanotų lėšų. PLB Vokietijos Krašto valdyba deda didžiausias pastangas sutelkti tokią DM sumą, kad DM pervertinimas, kai kurių rėmėjų iškritimas ir Balfo maisto produktų siuntų sumažinimas ar eventualus nutraukimas nepriverstų gimnazijos likviduoti.

Švedija.

PABALTIEČIAI ŠVEDIJOJE

šiuo metu sudaro didžiausią pabėgėlių grupę — iš viso apie 25.000, iš kurių 20.000 estų, 5.000 latvių ir apie 100 lietuvių. Tuoj po karo Švedijoje buvo apie 33.000 pabaltiečių, iš jų 25.000 estų. Tokius duomenis paskelbė Stockholmo dienraštis „Dagens Nyheter". Ten pat reiškiama nuomonė, kad pabaltiečiai pabėgėliai šiame krašte gerai prisitaikė, o jų jaunimas stovi ,,ant visiško sušvedėjimo slenksčio". Esą, ir senieji gerai įsikūrę, bet jie tebegyvena vilt imi grįžti senojon tėvynėn. Šiuo metu tik 3.500 dirbančių jų pabaltiečių yra regisruoti ,,užsieniečiais". E.

Australija.

ADELAIDĖS LIETUVIŲ

Sąjungos valdyba paskutiniame savo posėdyje nutarė Lietuvių Namų metinį vajų šiemet pravesti liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Norint namus tinkamai pritobulinti ir išplėsti, kad juose laisvai tilptų visos lietuviškos organizacijos ir kad jų panaudojimas būtų dar našesnis, lėšos nuolat reikalingos. Valdyba daro viską, kad su mažiausiom išlaidom galima būtų daugiausia padaryti.

PAJIEŠKOJIMAI

— Jieškomas **Jonas Mulevičius - Milius,** agronomas, kilęs iš Pabaisko vl., Urmergės apskričio; 1949 m. iš Vokietijos išvykęs į Angliją, o iš ten gal būt — į Kanadą.

Atsiliepti: P. Burneikis, 3613 So. Union Ave.; Chicago 9, Ill., USA.

LABAI GERA PROGA

Skubiai ir pigiai parduodama gražioje vietoje, prie pat miesto ir gero plento tabako farma 270 ac. su teise ,,M. B." dabar sodinimo 57 ac., bet galimas leidimas ir iki 62 ac. Miesto vanduo, natūr. gazas ir elektra. 8 kilnos, natūr. gazas ir elektra. 8 kilnos, natur. gazo šildomos, 2 šiltadaržės. Didelis mūro gyv. namas ir kiti ūkio trobesiai bei inventorius geram stovyje, su irigacijos sistema ir prūdu. Kaina $100,000. Įmokėjimas pagal susitarimą. Kreiptis: A. Kojelaitis, West Lorne, Ont.

PIGIAUSI SIUNTINIAI LIETUVON

Pramonės gaminiai — Maistas — Vaistai

Siuntiniai pristatomi per 3 — savaites.

JANIQUE TRADING CO. LTD.

835 Queen St. W., Toronto. Tel. EM 4-4025.

LIETUVIAI KURIA LIETUVIŠKAS ŠEIMAS

Savo laimei ir tautos gerovei. Kas neranda lietuvaitės savo aplinkumoje, tesikreipia adresu: G. Žilvitis, 7722 George St., LaSalle, P. Q., Canada. Paslaptis garantuota. Patarnavimas nemokamas, nes reikalas tautinis.

Praktiški patarimai

KELETAS PRAKTIŠKŲ PATARIMŲ NAMUS PARDUODANTIEMS

Bendras vaizdas patraukia pirkėją iš pirmo žvilgsnio. Todėl verta sutvarkyti išorę ir vidų.

Verta išdažyti, nuvalyti langus, sutvarkyti duris, apžiūrėti vandentiekio ir šildymo įrenginius.

Būtinai išmesti įvairius bereikalingus rakandus iš rūsio ir palėpės.

Spintose tvarkingai laikyti rūbus, pakloti lovas.

Leisti pačiam pirkėjui laisvai apžiūri jūsų namą ir be reikalingai nekalbėti.

Nesiaiškinti, jei neklausia, kodėl tas ar kitas dalykas nepadarytas ar bendrai kokios bėdos jusspaudžia. (Pirkėjas turi pakankamai savo bėdų).

Palikti jūsų agentui kalbėtis dėl kainos ir kitų sąlygų.

Nuomininkams prisimintina: Net ir nedidelės nuomos pinigai metų eilėje išauga į didelės sumas:

Žemiau dedama lentelė iš 5½%:

Mėnesiui	už 10 metų	už 15 metų	už 20 metų
$ 35.00	$ 5,407.00	$ 9,511.00	$ 14,644.00
,, 50.00	,, 7,725.00	,, 13,445.00	,, 20,920.00
,, 60.00	,, 9,269.00	,, 16,133.00	,, 25,105.00
,, 75.00	,, 11,587.00	,, 20,167.00	,, 31,381.00
,, 85.00	,, 13,132.00	,, 22,856.00	,, 35,565.00

Tą pat galima pasakyti apie pinigų taupymą reguliariai, pastoviai.

P. Adamonis
Nekilnojamo turto pardavimo ir Draudimo Agentas.

Sovietijos gyvenimo faktai

MASINIS BĖGIMAS Į VAKARUS

Tai, kas šiuo metu vyksta sovietų okupuotoje Rytų Vokietijoje, liudija, kad Maskvos ir jos marionetės — Ulbrichto valdžios — politika visiškai priešinga 17 mil. tos zonos gyventojų viltims ir norams. Sovietų zonoje pastebimas netik jaudinimasis, bet ir chaosas bei netvarka mitybos srity. Tačiau, kas labjausiai sukėlė vokiečių ir sąjungininkų Vak. Berlyne rūpestį, tai smarkiai gausėją pabėgėlių į vakarus skaičiai.

Per 7 dienas pabėgėlių į vakarus skaičius pasiekė netoli 8000. Per pirmus 6 šių metų mėnesius vokiečių vad. „demokratinei respublikai" (DDR) atsuko nugarą 103.000 piliečių. Tačiau pabėgusiųjų skaičius tikrumoje dar didesnis, nes ne visi pabėgėliai vyksta į Marienfeldo priėmimo punktą, bet pasitraukia pas gimines V. Berlyne, ar savo kaštais pasinaudoja lėktuvais ir išvyksta į Fed. Vokietijos respubliką.

KOMUNISTAI SPROGDINA LAISVAS SPAUSTUVES

Naktį į liepos 18 d. nežinomi piktadariai įvykdė bombinį pasikėsinimą prieš Frankfurte, Fed. Vokietijoje, veikiančią rusų emigrantų „Possev" leidyklą. Rusų emigrantų NTS organizacijos pavedimu ji savo spaustuvėlėje rusų kalba spausdino knygas, laikraščius ir lapelius. Šalia spaustuvės, dar čia buvo ir laikraščio „Possev" redakcija. Sprogus aliejinei bombai, nukentėjo ne tik leidyklos, bet ir kaimyninių namų langai, o pačiai spaustuvei padaryti nuostoliai. Ji negalės veikti ilgesnį laiką. Leidykla šiose patalpose veikė nuo 1952 m. Spėjama, kad pasikėsino tie patys piktadariai, 1958 m. išsprogdinę tos pačios NTS turimą radio siųstuvą Sprendliniene. Netenka abejoti, kad pasikėsinimas prieš rusų emigrantų spaustuvę ir redakciją yra grynai politinio pobūdžio ir jį įvykdė tos pačios ir tų pačių šaltinių vadovaujamos pajėgos, įvykdžiusios pasikėsinimus kitose Vokietijos miestuose. E.

SUKOMUNISTINTO KRAŠTO NEGEROVĖS

Vokietijos sovietinė zona (vadinama DDR) pergyvena šiuo metu įvairias ūkines negeroves. Ryšium su tuo, kad kas savaitė išbėga iš to krašto į Vakarus apie 4.000 žmonių, visur ima trūkti darbo jėgų, ypač specialistų. Tatai vėl atsiliepia į pramonės pajėgumą išpildyti savo uždavinius. Dar liūdnesnė padėtis žemės ūkyje. Priverstinė kolchozacija susmukdė gamybą, trūksta maisto ne tetik miestų gyventojams aprūpinti, bet ir kaimuose. Išbėgimai į Vakarus sumažino žemės ūkio darbininkų skaičių. Vokietijos sovietinės zonos ūkinius sunkumus dar padidino Sovietų S-gos **ūkinio išnaudojimo priemonės. Zona yra įpareigota išpildyti** pirmoje eilėje Maskvos užsakymus, nekreipiant dėmesio, kad pačiam kraštui iš to pasidaro ūkinė žala. .E

NORI DAUGIAU KOMUNISTINĖS UGNIES UNIVERSITETE

Vilniaus valst. V. Kapsuko vardo universitete įvykus atskaitiniam - partiniam susirinkimui, partijos žmonės per Vilniaus „Tiesą" (156 nr.) nusiskundė silpnai vykdomu moksliniu darbu. K. Niunka pastebėjo, kad šiame universitete beveik kas antras žmogus iš profesorių ir dėstytojų tarpo turi mokslinį laipsnį ar vardą. Per pastaruosius mėnesius 19 mokslininkų gavo kandidatų laipsnius, trys — daktarų ir 11 disertacijų paruoštos apginti. Per metus universiteto mokslininkai išspausdino per 400 monografijų, brošiūrų, vadovėlių, mokslinių straipsnių. Esą, kai kurių mokslininkų darbai žinomi ir už Lietuvos ribų, pvz. prof. J. Kubiliaus ir jo mokinių matematikos darbai, prof. P. Norkūno medicinos darbai.

Tačiau... mokslinis darbas, girdi, šiame universitete silpnas. Pagrindinis priekaištas, anot Niunkos, yra tai, kad kai kurios katedros esančios atitrūkusios nuo... gyvenimo. Daugiau priekaištų tenka istorijos-filologijos, teisės mokslų katedroms. Pasirodo, menka ir

Nukelta į 7-tą psl.

Įvairūs siuntiniai

Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir USSR.

Iš Kanados:

Siunčiame paprastu ir **oro paštu** Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius.

Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.

Taip pat siunčiame iš Europos valstybių AKORDEONUS, SIUVAMAS MAŠINAS, INVALIDAMS KĖDES, LAIKRODŽIUS, MAISTĄ ir kitką.

Gyvenąne Toronte, prašome savo sudarytus iki 17 sv. grynosvorio siuntinius, bei užsakymus reikmenims iš Europos v-bių siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę pranešimą. Mūsų patarnavimas greitas ir sąžiningas.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING Co.

849 College St., Toronto, Ont., Canada. Tel. LE 1-3098

SKYRIAI:

105 Cannon St. E., Hamilton, Ont. JA 8-6686, V. Juraitis.
94 Douglas St., Sudbury, Ont. OS 3-5315, M.Venskevičienė.
Darbo valandos: pirmadieniais - penktadieniais nuo 9 v. ryto iki 7 val. vak. Šeštadieniais—nuo 9 v. ryto iki 5 val. v.

SAVININKAI S. IR A. KALŪZA

Lietuvis Advokatas

A. E. McKAGUE, Q. C.

Barrister and Solicitor
Advokatas ir Notaras.

Tel. EM 4-1394 EM 4-1395
1008 Northern Ontario Bldg.
330 Bay Street,

Lietuvis Advokatas

NEIMAN, BISSETT & SEGUIN

Barristers, Selicitors, Notary Public.

35 Heyden Street
(netoli Bloor ir Yonge)
Toronto 5, Ont.
Tel. Ofice WA 4-9501
Res. BE 3-0978

Lietuvio Advokato Įstaiga

Victor D. ALKSNIS

Advokatas — Notaras

62 Richmond St. West
(Kampas Bay ir Richmond)
Room 901,

Toronto, Ont.

Telefonas EM 2 2585

Taupyk ir skolinkis

Toronto Lietuvių Kredito Kooperatyve „PARAMA"

Bustinė: Lietuvių Namai

1129 Dundas St. West, Toronto 3, Ont., tel. LE 2-8723

Už santaupas moka nuo 4% ligi 5%.
Už asmenines paskolas ima tik 8%.
Už paskolas morgičius — 7%.

Paskolos mirties ir invalidumo atveju apdraustos.
Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydy.

Darbo valandos:

Pirmadieniais ir penktadieniais nuo 10 v. r. ligi 1 val. p. p. ir vakarais nuo 5.30 ligi 9 v. v.
Antradieniais nuo 10 v. r. ligi 1 v. p. p. ir vakare nuo 7—9 v
Trečiadieniais ir ketvirtadieniais nuo 10 v. r. ligi 1 v. p. p.

HAMILTON

HAMILTONO LIET. NAMŲ NARIŲ SĄRAŠAS, Nr. 33

Malonu pasidžiaugti, kad nuo bal. 24 d. iki liepos 25 d. naujais LN nariais įstojo 20 tautiečių, įnešdami viso $ 2100; papildomai įnešė irgi 20 narių, viso $2.000 ir paskolos šėrams pirkti 3 nariai sumoje $1600. Iš viso per paminėtą laiką LN gavo $5.600.

Nauji nariai:

Po $ 200: Maggy Statkus, iš London, Ont.

Po $100: Br. Misius, Ad. Kalnėnas, Jonas Jacyna, Juoz. Misius, Edv. ir Ir. Daniliūnai, Dalia Judickaitė. Visi iš London, Ont. Iš Toronto — Alb. Ripkevičius, Elenutė Ripkevičienė ir lietuviška b-vė Modern Stone Co.; hamiltoniečiai — Vyt. Gužas, Ant. ir Janina Jasimai, Reimondas Dalangauskas, Apolinaras Černiauskas, Mikalojus Pikė, Benny Vaichka, Dalia Pajarskaitė, Andrius Stonkus, Juozas Veryga ir Aleksas Vembrė.

Papildomai po $100 įnešė (skliausteliuose nurodyta, kiek buvo anksčiau įnešęs: Liūdas Butauskas (100), Juozas Svilas (200), Alb. Stasevičius (100), Ant. Tėvelis (100), Juozas Kanevа (200), Onutė Kanevienė (200), Pr. Rakauskas (400), Alb. Lukas (100), Alb. J. (200), Ig. Varnas (100), Lucijus Bacevičius (100), Zenonas Gasiūnas (100), Juozas Bajoraitis (200), Ant. Verbickas (100), Domas Kochanka (100), Juoz. Kežinaitis (100), visi iš Hamiltono; Edm. Cicėnas (100) ir Petras Kuosa (100) iš London, Ont. ir Mekys Stasevičius (100) iš Preston, Ont.

Paskolos šėrams:

Juozas Šarapnickas (500), iš St. Catharines, Ont. pridėjo dar 500, pasiekdamas tuo būdu tūkstantį Alf. Patamsis (1000) įnešė dar 1000 ir tapo vienu stambiausiu LN remėju, turinčiu juose iš viso $2000, G. Palmer (500) pridėjo šeštą šimtą.

Visiems taip entuziastiškai siekiantiems gyvu pavyzdžiu mūsų gražiųjų Tautos Namų Hamiltone įsikūrimo, siunčiame gražiausią padėką!

Nepaslaptis, kad pačią sunkiąją LN lėšų telkimo naštą nešа v-bos p-kas St. Bakšys. Jau šešti metai, jis neturi nei atostogų, nei laisvalaikio — nuolatos klebena duris, prašydamas LN šibtinių. Manome, kad dar daug mūsų tarpe yra laurių tautiečių, kurie galime nuoširdžiai atjausti, kokias milžiniškai sunkias pareigas jis laisva valia tautiniam reikalui atlieka. Bet tą patį darbą mes galime diametraliai pakeisti ir padaryti jį visiškai lengvu, jei šimtines L. N. patys, niekeno neprašomi ir neraginami asmeniškai, paštu pasiųsime. Tam dabar atėjo pats svarbiausias laikas! Atei nantį pavasarį būtinai reikėtų Tautos Namus pastatyti! Tad perskaitę šį prašymą spaudoje, tuojau siųskime šimtinę, o kas gali ir daugiau Liet. Namams šiui adresu:

St. Bakšys,
38 Stanley Ave.,
Hamilton, Ont.

Čia įdėti pinigai iki šiol davė nemažiau 5% ir nariui raštu pa prašius, jie grąžinami ne vėliau 6 mėnesių. Be abejo, v-ba pra šo visus narius šia privilegija pasinaudoti tik būtinam reikalui esant.

Tikėdami, kad šį mūsų kreipimąsi į visus Kanados ir Amerikos lietuvius, geros valios tautiečiai supras ir nors mažą dalį savo asmeninių santaupų patikės didžiajam Tautos Namų įsigijimo darbui, už ką iš anksto nuoširdžiai dėkojame!

Hamiltono Lietuvių Namų Valdyba.

A. LIŪDŽIUS, B. L.,

Viešasis Notaras
(Notary Public)

Advokatas iš Lietuvos.

Namų, žemės ar bet kurio biznio pirkimo-pardavimo dokumentų sudarymas ir visi kiti notariniai reikalai.
Teisiniai patarimai.
Morgičiai.
Įstaiga: **JA 7-5575;**
Namų: **FU 3-8928.**
20 King Street East, Hamilton.

TAUPYK IR SKOLINKIS KOOPERATINIAME BANKELYJE „TALKA“

Išduodamos asmeninės paskolos iki 3,000 dol.,
morgičių paskolos iki 50% turto vertės.
Nemokamas gyvybės ir paskolų draudimas.
Pilnas čekių patarnavimas.
Darbo dienos:
Pirmadieniais — penktadieniais 9 val. — 3 val. p. p.
Antradieniais ir penktadieniais 5 val. — 8 val. vak.
20 King St. E. Room 13. **Tel. JA 7-5575**

Atkelta iš 6 psl.

kai kurių kandidatinių diserta cijų kokybė, jos daugiau apra šomojo pobūdžio. Daug dir banti biologijos katedra, pa ruošti vadovėliai, studentai traukiami į savarankišką moks linį darbą, bet... Niunkos aki mis ir čia negerai, nes daugu ma paruoštų darbų skirta tik sistematikai.

Studentai turi būti auklėja mi komunistiškai — štai pagrin dinis partijos reikalavimas ir čia pirmoje eilėje dėmesys krei piamas į katedrų vedėjus. Ko munistai, dalyvavę partiniame susirinkime, pabrėžė: turi būti žinomas kiekvienas studentas, jo pasaulėžiūra turi būti akty viai formuojama, jam skiepija mi „kilnūs komunistinės visuo menės idealai“.

Komunistinis auklėjimas vykdomas netik studentų, bet ir universiteto personalo tarpe. Savo metu išvalius kai kuriuos universiteto lietuvių literatūros katedros vadovus ir dėstytojus, dabar jau katedros vadovybė esą žymiai pagerėjusi. Atsiradę nauji dėstytojai - komunistai. Svarbiausia, kaip pastebi Niunka, ne tik „žymiai pagerėjusi“ paskaitų kokybė, bet ir tų nau jų dėstytojų „idėjinis kryptingumas“, kitaip tariant, ne jų mokslo lygis, bet... komunistinė kryptis, jaunimo auklėjimas grynai pagal komunistinius principus. Dar daugiau. Komunistai per „Tiesą“ išrado tiesą, kad šalinantis visuomeninio, tai yra komunistinės veiklos darbo, jau... trukdomas auklėjamasis darbas. Taigi, nesi komunistas, neauklėji jaunimo marksistinėje dvasioje, jau gali būti laikomas menku mokslininku, menkai nusimanančiu iš viso auklėjimo darbe.

Tegul ryškiau dega mokslo ugnis — šaukia Vilniaus partiečiai, tačiau tai, ką jie turi galvoje, toli gražu nereiškia mokslo. Jei toliau Vilniaus universiteto dėstytojai bus apšaukiami apsileidusiais „moksliniame darbe“, arba komunistinio auklėjimo srity ir tą darbą tures vykdyti, tai, suprantama, Vilniaus universiteto mokslinis lygis nyks dar daugiau. E.

Port Arthur ir Fort William, Ont.

ŽEMĖS ŪKIO PARODA

mūsų apylinkėj vyksta rugpjūčio mėn. 7—14 d. Lietuviai kasmetai turi savo skyrelį. Šiais metais mūsų tautybės eksponatai bus premijuojami. Kad mūsų skyrius tikrai gražiai atrodytų ir reprezentuotų mus, turime visi, kas tiktai kuo galėdami, prie parodos rengimo prisidėti. Užtai prašome visus, kas tik turėtų kokių nors eksponatų, juos atsiųsti parodos rengimo komisijai: Dr. E. Jasevičiūtė, Fort William, Sanatorium.

Liepos 1 d. viename ūkyje turėjome gražią gegužinę. Pasitaikius labai gražiam orui ir susirinkus nemažam skaičiui žmonių, praleistos kelios valandos gražiame sodelyje buvo labai malonios. Gegužinei talkininkavo pp. Giedraičiai ir p. Cibulis; p. Giedraitienė vaišino visus lietuvišku sūriu. Visiems dalyviams ir talkininkams didelis ačiū.

Tautos Fondui aukojo:

15 dol. A. Braumanas; po 5 dol.: Dr. Jasevičiūtė, A. R-A, Cibulis, A. Diglys, J. Kazlauskas, Pr. Baltonis, A. Galiauskas, Vl. Žemaitis, M. Avelis; 4 dol. J. Marozas; po 3 dol.: L. Radzevičienė, J. Erslovas, Kalibutas; po 2 dol.: Rauliškis, E. Jakštys, J. Danėnas, H. Poškus, J. Krupaitis, V. Bružas, J. Suslavičius; po 1 dol.: Bačinskas, S. Zimavičius, J. Gates, Jukonis, A. Kazlauskas, Šefleris, J. Žukauskas; 50 ct. Nežinomas.

Primenam, kad jau laikas sumokėti solidarumo įnašą.

G. Mitalaitė.

PALAIDOJOME SUSIPRATUSĮ LIETUVĮ

Tragiškai liūdnos žinios iš mūsų mažos lietuvių kolonijos.

Liepos mėn. 23 d., einant iš miesto į savo namus, liko mirtinai užmuštas Edvardas Jakštis (Jakštas), gimęs 1898 metais, kilimo iš Kuprių kaimo, Jankų valsčiaus, Šakių apskr. Užmuštas pravažiuojančio neblaiviam stovy jaunuolio.

Apie mirusį Edvardą turėčiau daug ką pasakyti, nes esame pažįstami dar iš 1920 metų tarnybos Lietuvos kariuomenėje, 6-to pėstininkų Pilėnų kunigaikščio Margio pulke ir kartu dalyvavę tada kovose už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę.

Antru kartu su Edvardu jau susitikome Kanadoje, Toronto mieste 1929 m. Bet ne ilgai čia teko abiems kartu gyventi, nes užėjus krizei ir dideliam tadanedarbiui, turėjom apleisti miestišką gyvenimą ir važiuoti į šiaurės vakarus, jieškant darbo prie „Trans Canada“ tiesiamo kelio, o vėliau miškuose prie medžių kirtimo.

Reikia sakyti teisybė, kad Edvardas buvo geras, teisingas, sąžiningas, ir gražiai sugyvenantis su visais žmogus, gerai prasilavinęs ir daug skaitęs knygų.

Iš ankstyvesnių jo dienų, kas lietė politiką, jojo būta nukrypusio į kairiąją pusę ir bandyta pasitarnauti komunistams.

Tačiau 1933 metų įvykiai ne tik Rusijoj, komunistų partijoj, kur įvyko didelis skilimas, pasireiškęs žymiųjų mirties bausme, bet ir šitame krašte tarpe lietuviškų komunistų buvo didelis skilimas, kur A. Bimba, L. Pruseika, O. Mizara, naujuterminu „oportunistai“ per savo spaudą vienas kitą plakė. Tas laikas jau tada atidengė akys, kas yra komunizmas ir kojis siekia bei ką gera žada duoti sunkaus darbo žmogui. Tame tarpe ir mano tautietis Edvardas nusisuko nuo jųjų ir suprato savo buvusio artimo kaimyno Dr. Kudirkos žodžius: „Tas nevertas būti sūnumi tautos, kuris nemyli ir negerbia jos“.

Kai kurie mažai protaujantieji ir šiandien Edvardą ignoravo ir visokius jam išmėtinėjimus, priekaištus, bei pasikėsinimus darė.

Prasidėjus Antram pasauliniam karui, kada Lietuva buvo okupuota rusų, Edvardas viešai pasišalino nuo jųjų ir stojo atvirai, kiek jojo galimybės ir aplinkybės leido dirbti ir aukotis lietuvių tautos palaikymo darban.

Tik gaila, kad žiauri ir netikėta mirtis per greit Edvardą iš skyrė iš mūsų tarpo.

Skaitlingas lietuvių būrys susirinko į jojo laidotuves. 15 mašinų žmonių, jojo kūnas buvo palydėtas į Port Arthur miesto katalikų kapus.

Lai būna jam lengva gulėti amžinai. O mes paliekam liūdesio gailesty netekę savo tautiečio.

V. Sibulis.

LIETUVOS FONDO

Atkelta iš 2-ro psl.

tai nėra akc. b-vė, kur akcijos parduodamos nustatytomis kainomis. Dabar nustatytoji ar pageidaujamoji vieno tūkstančio dolerių sumoje auka yra per daug didelė. Šiomis sąlygomis ją atiduoti gal ir nesudaro didelio sunkumo geros profesijos asmeniui, kaip daktarui - gydytojui, todėl ir auka galima pavadinti tikrai „daktariška“.

Fondo iniciatoriai visai pamiršo atkreipti dėmesį į faktą, kad didelė dauguma mūsų tautiečių prie pavardžių turime tik darbininko „titulą“. Todėl, kaip tokie, esame dar neįsikūrę, bet gal tik prasikūrę. Dar daugelį mūsų slėgia „morgičių“ našta už užpirktą namuką. Dėl to vargiai kas išdrįs tūkstantuką atidėti į šalį, tuo labjau esant ekonominiam „atoslūgiui“. Be to, kiek dažnai kalinio pobūdžio įvairių išmokų atsiranda, pav. šalpos reikalai įvairiems tikslams, parama vienur statomoms bažnyčioms, kitur vaikų darželio namams, paminkl. kryžiams. Dar kitui liet. namams, klebonijai ar perkamoms liet. kapinėms ir kitokiems lietuvių reikalams. Pagaliau ir angliškojo pasaulio ankų rinkėjai, taip pat neaplenkia mūsų namų.

Naujos idėjos fondo planuotojai visai pamiršo atkreipti dėmesį į daugumos tautiečių socialinę padėtį ar jų biudžeto galimybes. Todėl ir jų planą skaitau sunkiai įgyvendinimu. Jei ta idėja būtų iškelta su žymiai kuklesniu įnašu, būtų radusi daug didesnį mūsuose pritarimą ir greičiau sektųsi ją realizuoti.

Neužtenka vien tik mesti gražų šūkį. Lygiai neužtenka atidaryti banke sąskaitą, sėdėti ramiai kas sudėjus ir laukti kol tas milionas sugužės į jos numerį.

Reikia dar surasti didelį būrį talkininkų, kurie turėtų drąsos pasibelsti į aukotojo durį ir dairytis, ką jis pasakys, paaiškėjus „viešnagės“ tikslui. Apie šį darbą gali daugiau pasakyti asmenys, turėję progos būti aukų rinkėjais. Šis faktas pakankamai pasako, kad privatūs asmenys nėra pajėgūs nei techniškai, nei fiziškai tokiam dideliam darbui atlikti. Tai įmanoma tik bendruomenės vadovybei.

Nepaslaptis, kad dalis mūsų tautiečių apimti apatijos. Nieko nenori girdėti apie jokias aukas savam tautiečiui ar tautos reikalams. Dėl tos apatijos dalis kaltės tenka mūsų įvairiems veiksniams, kurie per eilę metų vis dar negali rasti bendros ir nuoširdžios kalbos bendruose tautos reikaluose. Jei iš vienos pusės stengiamasi ir dirbama, tai iš antros — stabdoma ir trukdoma. Vis dar sunku atprasti ir atsikratyti partinių rietenų, lyg kūdikiui nuo čiulpiko ar katei barškančios pūslės. Kai kas sako, kad vis dar pešasi, kaip gaidžiai ant svetimo skiedryno. Žinoma, jei taip vyktų savoj pastogėj — niekas į tai dėmesio nekreiptų ir tai būtų visai natūralu. Bet čia nei vieni nuves į pragarą, nei kiti į dangų. Tad nebūtų ko ir nesantaikauti. Taigi būkime nuoširdūs ir kalbėkime atvirai. Grįžtant prie temos, reikia priminti ir fondo saugumą. Fondo autorių sakoma, kad teisės dydis pagal aukos dydį. Čia irvėl kaž kas panašu į akc. b-vės pagrindus. Reiškia jei aš akcijų daugiau išgaliu nusipirkti, tuo pačiu daugiau turiu balsų ir teisės valdyti. Fondo saugotojai ar valdytojai neturėtų būti paskirti pagal turtingumo laipsnį, bet išrinkti demokratišku keliu, nežiūrint, kiek jis įnešė 100 ar 1000 dol.

Baigdamas šį rašinį gavau paskutinį T. Žib. numerį 19. Straipsnyje „Bendr. Vadovybių suvažiavimas“ kurio pabaigoje rašoma: „... Iš praneši mo paaiškėjo, kad šis fondas yra specifiniai surištas su JA Valstybėmis, nes įregistruotas pagal to krašto įstatymus. Jo išplėtimas į kitas valstybes formaliai beveik neįmanomas. Išvadoje, visiems susitarus, kanadiečiai liko prie savo jau pradėto organizuoti Geležinio b-nės fondo, kuris artimiausiu laiku jau įregistruojamas federacinėse įstaigose ir pradeda veikti“.

Kaip suprasti tokį reikalą? Tik kalbėta ir dar kalbama apie vieną bendrą fondą ir vėl staigi žinia, kad jau vieno nebus! Tikrai reikia Saliamono galvos.

Z. Pulinausksa.

— Min. V. Vazalinskas „Tiesos“ 175 n-ry paskelbtoje kalboje nusiskundė, kad daugelyje kolchozų bulvių auginimas apleistas.

Be knygos nėra kultūros

Viena žinokime: knyga yra tas, kas užpildo ir laisvą laiką, ir nemigo naktis, ir bet kurią negerą nuotaiką. Knyga be to, suteikia naujų minčių, atidaro naujas, plačias padairas ir patenkina dvasiškai. Todėl įsigykime sau ir dovanų artimiesiems, vaikams ir jaunimui.

Plokštelės. MILŽINO PAUNKSMĖJE, 3 ilgo grojimo, 3 valandoms su puikiu albumu.. $ 15.00
Plokštelė, ŽIRGINĖLIAI, ilgo grojimo ..... $ 5.00
Rapolas Skipitis. NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ STATANT. Atsiminimai. $5.00
A. Tulys. TŪZŲ KLUBAS. Novelės. $3.00
Topografinis ŽEMĖLAPIS, 125 lapai. Sužymėti kaimai ir vienkiemiai. 25.00
Liet. liaud. menas. MEDŽIO DIRBINIAI 6.00
A. Baranauskas. KALVOS IR LANKOS. 1.50
V. Pietaris. ALGIMANTAS. I ir II tomai. 4.00
Prof. J. ERETAS. STASYS ŠALKAUSKIS. 5.00
Pr. Naujokaitis. UPELIAI NEGRĮŽTA Į KALNUS, rom. 5.00
Jonas Mačys - Kėkštas. POEZIJA. 2.00
Alb. Baranauskas. SNIEGO PLATUMOS. 1.30
Šventoji istorija. SENASIS ĮSTATYMAS. 1.00
F. E. Sillanpaa. SILIJA. Romanas. 3.50
Selected Lithuanian. SHORT STORIES. 5.00
M. Biržiška. DĖL MŪSŲ SOSTINĖS. 3.00
V. Ramonas. MIGLOTAS RYTAS. 2.00
J. Sužiedėlis. ŽALGIRIS. 2.00
Felix Timmerman. KAIMIETIŠKOJI PASAKA. 1.50
Skaitymai. SAUJA DERLIAUS. 6.00
J. Savickis. ŽEMĖ DEGA. I ir II t. po $3.00
A. Žmuidzinavičius. PALETĖ IR GYVENIMAS $6.00
R. Spalis. GATVĖS BERNIUKO NUOTYKIAI 3.50
Dr. A. Šešplaukis. PRATIMINĖ LIET. KALBOS GRAMATIKA 4.00
A. Merkelis TUMAS VAIŽGANTAS 6.00
Dr. J. Kaškelis. KOMUNIZMAS BE KAUKĖS 1.50
7-tos Lietuvių dienos METRAŠTIS ..... $ 1.00
N. Mazalaitė. PJŪTIES METAS. Romanas ..... $ 3.75
Kazys Jakubėnas. ŪŽIA MELSVAS ŠILAS ..... $ 4.00
Maironis. RINKTINIAI RAŠTAI I ir II tomai po.... $ 3.50
J. Savickas. ŠVENTOJI LIETUVA. Romanas. .... $ 3.00
I. Joergo. TAIKA ATEINA Į SLĖNĮ. Romanas. .... $ 1.25
J. Sužiedėlis. ŽALGIRIS. Romanas. ..... $ 1.25
E. Ožeškienė. PRIE NEMUNO. Romanas. ..... $ 5.00
Grimų PASAKOS. Iliustruota. ..... $ 3.00
St. Būdavas. RŪSTI SIENA. Apysaka. ..... $ 1.40
A. Giedrius. PASAKĖČIOS. ..... $ 2.00
J. Ignatonis. IR NEVESK Į PAGUNDĄ. Romanas. .. $ 3.00
J. Gandrimas. IŠ LIETUVOS MUZIKINĖS KŪRYBOS ISTORIJOS. ..... $ 4.00
A. Gustaitis. LIETUVA — EUROPOS NUGALĖTOJA, iliustruota $2.50
Algirdas Gustaitis. ALGIS TRAKYS IR TAKSIUKAS ŠLEIVYS. Jų nutikimai Lietuvos kaime. Kova su gaidžiu. $2.00
Bronys Raila. TAMSIAUSIA PRIEŠ AUŠRĄ 5.00
Mykolas Sleževičius. KELIŲ AUTORIŲ ATSIMINIMAI ..... $ 5.00
Fr. Mauriac. GIMDYTOJA, romanas 1.75
A. Kutkus. ARTISTO ATSIMINIMAI 2.00
Levinskas - Banišauskas, ANGLIAKASIŲ ATSIMINIMAI 3.00
J. M. Valter. SIDABRAS PRIE SANDAVAKO, Sibiro romanas 1.25
Lietuviškasis LIBERALIZMAS, 12 autorių 3.00
Mokyklai ir gyvenimui. LIETUVOS ŽEMĖLAPIS .. 3,50
Su aiškinimais, vietų vardais ir tt.
Žurnalas LIETUVA 0,50
M. Katiliškis. MIŠKAIS ATEINA RUDUO Romanas $ 5.00
P. Babickas. DRAMBLIO KOJOS. ..... $ 2.00
S. Miglinas. PAVERGTOJI LIETUVA 1.50
S. Miglinas. LIETUVA SOVIETINĖS AGRESIJOS DOKUMENTUOSE. 1.50
„STUDENTŲ VARPAS“ 0.50
J. Mingirdas. PATARLĖS, PRIEŽODŽIAI, POSAKIAI 3.50
„VARPAS“ (dvigubas) 2.00
Dr. J. Prunskis. RINKTINĖS MINTYS ..... $ 4.00
J. Simonaitytė. PENKIŲ PAVASARIŲ AUDROJ. 2.50
E. Bačelis. KOLCHOZAI LIETUVOJE 0.50
Karolė Požėraitė. DIDVYRIŲ ŽEMĖ. 1,50
Paulius Jatulis. PO TŪKSTANČIAIS KAUKIŲ 1,50
V. Čižiūnas. TAUTINIS AUKLĖJIMAS ŠEIMOJE ... 1,50
B. Pūkelevičiūtė. METŪGĖS. 1.00
Merimee. KOLOMBA, romanas. 2,50
B. Stundžia. BURIAVIMAS IR JŪRININKYSTĖ ... 2,00
K. Požeraitė, NUSIDĖJĖLĖ, romanas ..... $ 2.—
J. Gruodis, VISUR TYLA, AGUONĖLĖS, RŪTA, RUGIAGĖLĖS ..... $ 1,50
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI ir MINTYS ..... $ 1,50
P. Orintaitė, MARTI IŠ MIESTO ..... $ 0,75
V. Tamulaitis, SUGRĮŽIMAS ..... $ 1,10
Vytenis, RAUDONOJI ŽVAIGŽDĖ, žudynės ..... $ 0,75
Prof. Roemeris, LIETUVOS SOVIETIZACIJA .... $ 0,25

Pinigus siųskite adresu: 7722 George St., Ville Lasalle, Montreal 32, P. Q., Canada.

Šį sekmadienį, rugpjūčio 13 d. Palangoje rengiama tradicinė

Palangos Gegužinė

Programoje: vandens ir komiškas sportas, lietuviška ir šokių muzika, įvairus bufetas. Pelnas skiriamas parko tvarkymui.
Esant blogam orui, gegužinė nukeliama į sekantį sekmadienį. Rengėjai.

MONTREAL HAMILTON TORONTO

ATOSTOGOS DAR TEBESITĘSIA

Daugelis montrealiečių išvyksta atostogų toliau už savo miesto. Vieni nori prasiblaivyti, kiti grynu oru pakvėpuoti, treti plačiau pasivažinėti ir daugiau pamatyti, ketvirti giminių, draugų, bičiulių aplankyti ir t. t.

Galima sakyti, kad pats atostogų karštis jau praėjo. Kaikurie fabrikai, buvę uždaryti atostogų laikui, jau tęsia darbą, o tuo pačiu ir masinės darbininkų atostogos jau pasibaigė.

Ir Montrealin tai iš vienos tai iš kitos vietos atvyksta tautiečiai paviešėti, atlankyti pažįstamų, apsipažinti su mūsų miesto įžymybėmis.

● **Prof. Dr. Pavilanis** su Ponia atostogavo Meksikoje.

● **K. Smilgevičius** su šeima vasarojo JAV prie Golfo srovės, J. Kapočiaus vasarvietėje.

● **Dr. J. Šemogas** su šeima išvyko į Cape Cod.

● **P. Balaišis** atostogų metu lankėsi New Yorke, bet dėl karščių ten negalėjo ilgiau pabūti.

● **Jonas Gudas,** buvęs montrealietis, iš Čikagos su šeima lankėsi Montrealyje ir viešėjo pas gausius gimines.

● **Pulk. J. Juknevičius** su Ponia lankėsi iš Čikagos Montrealyje ir viešėjo pas p. Navikėnienę.

● **Pas p. Mikolojūną** iš New Yorko viešėjo p. Latviūnas su savo pažįstamais. P. Mikolojūnas svečius supažindino su Montrealiu ir buvo nuvežęs į šaulių gegužinę, kur svečiai galėjo susitikti didesnį būrį montrealiečių.

● **Jurėnas Julius,** iš Ottawos, atostogas praleido prie Golden Lake, Laurinijos kalnuose.

● **Pp. Leknickų** vasarvietėje prie Golden Lake, atostogas praleido: p. K. Toliušis, K. Leknickas, pp. Morkūnai ir L. Bieliauskaitė iš Toronto, kurių kaimynystėje įsigijo nuosavą vasarvietę.

ŠAULIŲ GEGUŽINĖ,

p. Skruibio ūkyje gražiai pasisekė. Suvažiavo arti šimto mašinų. Buvo žmonių ir iš toli, net iš New Yorko. Programa gerai vyko ir buvo gera nuotaika.

● **Juozapavičius Stasys,** KLB Toronto apyl. pirmininkas, atostogas praleido Palangos vasarvietėje, pas pp. Čepulius. P. Juozapavičius ta proga atsilankė NL redakcijoje ir Mašinų Fondui įteikė 10 dol. Ačiū.

● **Pp. Kačergiai** atostogas praleido Cape Cod.

● **Pp. Tauteriai** atostogavo Cape Cod.

● **Pp. Gurčinai** atostogas praleido prie Atlanto.

● **P. Jankus,** buvęs Paul's restorano pusininkas su P. Jocu, perleidęs p. Jocui savo dalį, išvyko toliau už Montrealio ribų.

● **Pp. Kandižauskai** ir Meilučiai atostogas praleido prie Label ežero nuosavose vasarvietėse, kurias jau baigia tvarkyti.

● **Skardžių Danielių** ištiko nelaimė — darbovietėje jam sužeista ranka, todėl kelias dienas jis turėjo būti ligoninėje.

● **Dr. Giriūnienė** su šeima atostogauja prie Val David p. Gapučio vasarvietėje.

● **Albinas Blauzdžiūnas** nusipirko didelius namus, kuriuos dabar pritaiko savo gyvenimo reikalams.

● **J. Adomaitis** su Ponia atostogas praleido Bostone pas gimines, kurių ten yra kelios šeimos.

● **Tekutis Eimutis,** labai gerai baigęs High School, gavo keturiems metams stipendiją studijuoti augštuosius mokslus ir dar kelių kompanijų stipendijas. E. Tekutis, kuris yra nepaprastai stropus ir pareigingas, tame tarpe ir NL talkininkas, dabar atostogauja pp. Gaurių vasarvietėje prie St. Donat.

● **Mirė verdunietis** Pr. Vilimas, palaidotas per Aušros Vartų bažnyčią.

MIELI TAUTIEČIAI,

Artinasi 8-ji Kanados Lietuvių Diena. Prašome visus lietuvius prisidėti prie loterijos pasisekimo ir, atsilankius aukų rinkėjoms, neatsisakyti įteikti savo fantą. Reikalas yra bendras, tad bendrai ir prisidėkime: aukų rinkėjai rinkdami, Jūs, mieli tautiečiai, aukodami.

Loterijai ruošti komitetas.

EKSKURSIJA Į LIETUVIŲ DIENĄ

KLB Hamiltono ap. valdyba rengia ekskursiją į Montrealį, kur šiemet bus aštuntoji Kanados Lietuvių Diena. Iš Hamiltono išvykstama rugsėjo 1 d. (penktadienį) vakare ir grįžtama pirmadienį, rugsėjo 4 d. po pietų. Geležinkelio b-vė sutiko duoti atskirą vagoną lietuviams, jeigu susidarys 60 asmenų grupė. Bileto kaina iš Hamiltono į Montrealį ir atgal 16,30 dol. Vaikams — pusė kainos. Norintieji vykti į šias lietuvių iškilmes Montrealyje, prašomi įsiregistruoti ir pinigus įmokėti iki rugpjūčio mėn. 20 d. valdybos nariui M. Mikšiui, 18 Barton St. W., telef. JA 9-8593.

Ap. Valdyba.

DAKTARAS JULIUS KELERTAS SUSITUOKĖ SU STUDENTE VIOLETA JANUŠEVIČIŪTE

liepos 22 d., 1961, Toronte. Sutuoktuvės įvyko Redeemer Lutheran bažnyčioje, gražiai išpuoštoje gėlėmis evangelikių moterų. Jaunuosius sutuokė vikaras Algimantas Žilinskas iš Bostono; apeigų metu įspūdingai giedojo solistas Herbertas Rožaitis. Vestuvių pokylyje dalyvavo gausus būrys giminių ir artimų draugų iš Čikagos, Montrealio ir net iš tolimo Vancouverio.

Jaunieji rengiasi keltis į j. A. V., kur daktaras Kelertas dirbs ligoninėje, o jaunoji tęs studijas. Linkime geriausios sekmės abiems įsikurti, o jaunąjai atsiekti užbrėžtą tikslą — baigti pradėtą mėgiamą mokslą.

Z. A.

LIETUVIS PASAULINIAME CHEMIKŲ SUVAŽIAVIME

Montrealyje vyko tarptautinis chemikų suvažiavimas, kuriame dalyvavo apie 700 atstovų iš 36 valstybių. Suvažiavimas skirtas daugiausia polimerinės chemijos specialistams. Iš lietuvių jame dalyvavo vienas lietuvis iš JAV inž. dr. Damušis. Inž. Damušis su Ponia, Montrealyje daug kuo domėjosi. Jis paskambino ir NL redakcijai ir papasakojo apie šį polimerinės chemijos simposiumą. Miestas ir mokslo įstaigos simposiumo dalyviams suruošė eilę priėmimų. Pp. Damušiams patiko Montrealis savo euro pietišku pobūdžiu.

PALANGA PROGRESUOJA

Trijų savaičių bėgyje Palangos lietuvių sąrašas pakilo visu pustuziniu. Esant tokiam tempui, lietuviai greitai pralenks kitataučius, kurie ligi šiol, čia sudare daugumą.

LIETUVOJE JAUČIAMAS KARO PAVOJUS

Atsargiai užsimenama, kad prie parduotuvių vėl pradėjo susidaryti eilės žmonių, kurie tur būt nujausdami karo pavojų, bando susidaryti kaikurių atsargų. Pakilęs ir bendras parėgūnų nervingumas. Partija ypatingu stropumu daboja tvarką. Šis diktatūros nervingumas pradsidejes drauge su Berlyno klausimo pagyvėjimu.

PROTESTANTŲ VIDURINES MOKYKLAS

anglų kalba pabaigė 2,897 abiturientai, bet lietuvių paskelbtame jų pavardžių sąraše nematyti arba sunku atpažinti. Pasašių į lietuvių pavardes yra šių: G. Margolis, V. Juselius, I. Skuja, kitos — visai neaiškios. Daugiau matyti latviškų pavardžių.

MALONŪS MONTREALIEČIAI!

Lietuvių Dienai ruošti komitetas prašo visus Montrealio lietuvius, kas galės 8-sios Lietuvių Dienos metu Montrealin atvykusius tautiečius primti nakvynėn, pranešti po 6 val. vakaro nuo 1 d. rugpjūčio mėn.: **J. Adomaitis, tel. DO 6-7639, J. Adomonis, telef. RI 4-6940.**

Naujienos iš pasaulio sostinės

TRIJŲ BALTIJOS LAISVĖS KOMITETŲ LAIŠKAS NEW YORK TIMES

1961 liepos 12 New York Times laidoje, jūsų įžymusis skiltininkas C. L. Sulzbergeris pasiūlė, kad Jungtinės Valstybes ir Vakarų Galybės mainais už „atnaujintas Berlyno laisvės garantijas" įteisintų „Rusijos prarijimą Baltijos valstybių". Pripažindamas tokių mainų nepopuliarumą tarp „idealistų" amerikiečių, Sulzbergeris juos grindžia „politinio gyvenimo negailestinga realybe" ir faktu, kad toks jau yra „ciniškas pasaulis".

Jeigu Jungtinės Valstybės tikrai imtų vykdyti Sulzbergerio siūlymą, ko jos, — mes esame tikri, — nedarys, jos padarytų nemoralų veiksmą su toli einančiais atgarsiais. Nūdienės žūtbūtinėj kovoj dėl laisvės išlikimo laisvajam pasauliui vadovaujanti valstybė, kuri atsišaukia į demokratijos principus ir jų moralės mąstą, negali be niekur nieko mainikauti kitomis valstybėmis, teesie jos tr tokios „mažos" kaip kad Baltijos valstybės.

Maža to. Mainikavimas Baltijos valstybėmis būtų juo didesnė paikybė, nes neatneštų nei Jungtinėms Valstybėms, nei taikos reikalui jokio pelno, o tik sustiprintų sovietų diktatūrą. Netgi jei Sov. Sąjunga ir sutiktų mainais už Baltijos valstybių prarijimo pripažinimą duoti naujų vakariniam Berlynui garantijų, vistiek šios garantijos galėtų būt lengvai atšauktos, kaip kad yra įvykę su ligšiolinėmis. Mainikavimas Baltijos valstybėmis būtų žiaurus smūgis ne tik Baltijos, bet ir visų kitų sovietų pavergtų Europos tautų laisvės siekimams. Aišku, tatai sutvirtintų sovietines pozicijas šioje Europos dalyje ir tuo būdu sovietiniams ekspansijonistams dovanote dovanotų apčiuopiamą laimėjimą.

Kaip Sulzbergeriui gerai žinoma, mūsų dekada yra potvynio už „apsisprendimą" ir „tautinę laisvę" dekada; musų amžius yra „didelių perspektyvų" amžius. Kodėl tad Sulzbergeris iš šio pasaulinio proceso be niekur nieko išjungia Baltijos tautas? Chruščiovo kaip „antikolonialistinio čempiono" pozoj šiuo metu juoda dėmė stovi sovietinis kolonializmas Baltijos valstybėse. Nejau Jungtinių Valstybių galėtų būti interesas tą dėmę sovietiniam diktatoriui nuplauti ir jo skaistų paveikslą pristatyti neutraliesiems, o faktiškai — visam pasauliui?

Sulzbergerio siūlymai keistai sutampa su mainikavimu Teherane. To rezultatas buvo — 100 mil. europiečių tragedija ir sovietų įsigalėjimas Europos širdyje. Miunchenas paro dė, kad diktatoriai nepaperkami net aukojant jiems ištisas valstybes. Vienintelis Miunchino „mainų" rezultatas — 2-sis Pasaulio karas.

Baltijos žmonės, atsisakydami susitaikyti su sovietiniu režimu ir siekdami laisvės ir nepriklausomybės, šioje globalinės grėsmės laisvei valandoje tikrai atiduoda reikšmingą duoklę laisvei ginti. Todėl laisviesiems žmonems derėtų šias savo prispaustųjų sąjungininkų pastangas tik paremti. Mainikavimas jais ar durklas jiems į nugarą galutiniame rezultate gali tik pačioms Vakarų Galybėms padaryti žymios žalos. —

Estijos Laisvės Komiteto pirm. **A. Kutt,**
Latvijos Laisvės Komiteto vardu **A. Berzins,**
Lietuvos Laisvės Komiteto pirm. **V. Sidzikauskas.**

● **P. Jaugelis** prie Val David įsigijo nuosavą vasarvietę ir ten leidžia atostogas ir savaitgalius.

RAŠTINĖ PERKELTA

Dr. V. GIRIUNIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
3938 Rosemont Blvd.
RA 7-5552; namų RA 1-0656.

Dr. J. ŠEMOGAS
5441 Bannantyne, Verdun.

Pirmadienį ir ketvirtadienį	2—4 p. m. 7—9 p. m.
antradienį ir penktadienį	2—4 p. m.
šeštadienį	1—1 p. m.

PO 7-3175; namų DO 6-9582.

DANTŲ GYDYTOJAS
Dr. J. MALISKA
1396 St. Catherine St. W.
Siute 419, tel. UN 6-8235
Namų tel. DO 6-0682

Nosies, gerklės ir ausų specialistas ir chirurgas
Dr. R. CHARLAND
78 St. Joseph Blvd. W.
VI 2-9958

Dr. E. Andrukaitis
956 SHERBROOKE E.
Tel.: LA 2-7236

Dr. V. PAVILANIS
3439 Beaconsfield,
N. D. G., Montreal.
HU 1-8437

Dr. A. O. JAUGELIENĖ
Dantų Gydytoja
1410 Guy St., I a. 11 kamb.
WE 2-6662; namų PO 8-8096

ADVOKATAS
STASYS DAUKŠA, LL. D.
4 Notre Dame St. E.
Suite 901
UN 1-8933

ADVOKATAS
JOSEPH P. MILLER,
B. A., B. C. L.
Suite 205
168 Notre Dame St. E.
UN 6-2063 ir UN 6-2064
Resid.: 40 Lafleur,
LaSalle. DO 6-1570

NOTARAS
JUOZAS BERNOTAS
B. A., B. C. L.
215 St. James West,
7 augštas.
Tel.: AV 8-3115.

ARCH Realties R'd.

Pr. Rudinskas, HU 1-2957
2415 Park Row East N. D. G.

LaSalle, 4-rių atskirų kambarių dupleksas. Du kambariai rūsy. Aliuminijaus langai, garažas, didelis lotas. $19,000.

Cote St. Paul, labai geras triplekšas iš 6 — 4 — 3 kambarių. Garažas, dvigubas lotas.

Juozas Gražys
kailių siuvėjas

SIUVU PAGAL UŽSAKYMUS IR PARDUODU GATAVUS KAILINIUS PALTUS, ŽAKETUS, STOLES.
Taisau ir remodeliuoju senus.
Primu **vasaros laikymui.**
6396 BANNANTYNE, VERDUN.
Tel.: dienomis **AV 8-2352** po 6 val. **PO 7-6183.**

Taupyk ir skolinkis

SAVO KREDITO KOOPERATYVE „LITAS"

Santaupos pilnai apdraustos. Paskolos lengvai ir greitai duodamos bet kokiam geram tikslui. Bankas veikia: **Šiokia dieniais** 1451 Crawford Bridge Ave, Verdun — pirmadieniais nuo 10 iki 1 val., ir nuo 7 iki 8 val., trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 8 val. **Sekmadieniais** Aušros Vartų Parapijos salėje nuo 10 val. 30 min. iki 1 val.

Visais paskolų reikalais kreiptis pas Ved. padėjėją Pr. Rudinską, tel. HU 1-2957.

Pirm. J. Bernotas, AV 8-3111. Ved. D. Jurkus PO 7-4280

TAISAU IR DAŽAU

lengvas mašinas.
Lietuviams nuolaida.
Skambinkite telef. DU 9-0571.
V. Sušinskas.

I. G. ELECTRIC R'd.

Elektros kontraktorius
IGNAS GURČINAS
889 — 56 Avenue
Lachine. Tel. ME 1-0882.

Raštinė: LE 4-4451

Dr. P. MORKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.
1082 Bloor W., Toronto 4
(į rytus nuo Dufferin St.)

TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS „PARAMA"

yra pasiruošęs patenkinti kreditais visus savo narius ir lietuvius, norinčius būti jo nariais. Morgičiai išduodami atviri ligi $10,000.00 nuo 3 ligi 5 metų iš 7% met. palūkanų. Asmeninės paskolos išduodamos ligi $3,000.00 iš 8% met. paiūkanų. Asmeninėms paskoloms reikalingi žirantai turį turtą. Morgičinėms paskoloms žirantai nereikalingi. Paskolų reikalu kreiptis į „Paramos" raštinę — Lietuvių Namai, 1129 Dundas St. W., Toronto, tel. LE 2-8723.

LIETUVOS KARO MOKYKLOS 18 LAIDOS KARINIŲ SUVAŽIAVIMAS

Šiais metais rugsėjo 2—3 d. d. Toronte, Kanadoje, įvyksta P. L. P. Karo Mokyklos 18 laidos suvažiavimas 25 m. sukakčiai paminėti. Visi tos laidos solenizantai kviečiami dalyvauti. Suinteresuoti šiuo reikalu rašyti K. Baturai: 102 Government Rd., Toronto 18, Ont., Canada.

Taip pat pranešu, kad gauta iš Lietuvos 18 laidos vinjetė, kuri perfotografuota originalaus dydžio ir ją galima užsisakyti

K. B.

CENTRINĖ GELEŽINKELIŲ STOTIS

Toronte gavo leidimą įsteigti barą su alkoholiniais gėrimais. Tai yra pirmas toks baras visoje Ontario provincijos geležinkelių sistemoje.

● **Vagiliaujant** policija pagavo 6 vaikinus 9—15 metų.

● **Teismas** nubaudė 6 mėn. kalėjimu M. Chartier, kuri grasindama revolveriu, pasigavo vieną vyrą, įsivarė į savo butą ir jį apiplėšė, paimdama 25 dol.

● **Policija** mieste sulaikė 12 moterų, kurios gatvėse užkabindavo praeinančius vyrus.

● **Pp. Vilimų** vasarvietėje prie Golden Lake, vasarojo pp. Jaseckai ir Milašiai.

DISTR. ESTATE BROKERS
177 Sherbrooke W. VI 2-8501
Pastatai — Žemė
Draudimas — Paskolos

8 apartmentai po 4 ir 5 atskirus kambarius, nauji, išnuomoti. Elektrinis nuomininkų apmokamas apšildymas. Laurier ir 11 Ave. Rosemount. Pajamų $ 7,150.00. Kaina $ 50,000.00. Įmokėti $15,000.00.

P. Adamonis RA 2-2472.

K. GUDŽIŪNAS
MASSON FURS

Parduoda gatavus, siuva naujus, remodeliuoja ir taiso senus
kailinius paltus.
Vasarai saugus išlaikymas su apdraudimu.
3365 Masson St.,
Montreal.
Tel. RA 1-6005.